

MILJØRETTENS FORHOLD TIL INDUSTRIELLE SYMBIOSER

AALBORG UNIVERSITY
STUDENT REPORT

MONICA LEA HAUGE: 20134705
CAND.MERC.JUR., AAU
VEJLEDER: FLEMMING ELBÆK
AFLEVERINGSDATO: 17-05-2018

Forord

Denne afhandling er udarbejdet af Monica Lea Hauge, i perioden Februar 2018 til Maj 2018, på Aalborg Universitet. Specialet er udarbejdet som et bidrag til forskningsprojektet Miljø++, som er et samarbejde mellem Aalborg universitet og Aalborg Havn A/S. Hovedtemaet i afhandlingen er genanvendelse af ressourcer, dette kommer af den store samfundsmæssige interesse i et grønnere samfund samt forfatterens egne personlige interesse.

Det har været en interessant proces, fordi jeg i processen har arbejdet med mere end blot juraen. Jeg har haft min daglige gang på Aalborg Havn, hvor jeg nemt har kunnet få viden om den praktiske anvendelse af det teori jeg har arbejdet med.

Jeg vil gerne benytte dette forord til at rette en stor tak til vejleder Flemming Elbæk for konstruktiv, fleksibel og motiverende vejledning gennem hele processen. Derudover skal en stor tak lyde til initiativtagerne på Miljø++, særligt Lone Kørnøv(AAU) og Mette Schmidt(Aalborg Havn A/S) for at have bidraget med gode råd og sparring når det var nødvendigt. Sidst vil jeg gerne takke Brian Dalby Rasmussen(Aalborg Havn A/S), der har givet sig tid til at svare på alle mine spørgsmål, og altid har været klar til at hjælpe og opmuntre.

Monica Lea Hauge
StudieNr: 20134705

Aalborg Universitet, Juni 2018
Erhvervsjura
Vejleder: Flemming Elbæk

Antal sider: 77
Antal anslag: 139.641 inkl. Alt.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	4
1.1. ABSTRACT	4
1.2. INTRODUKTION	5
1.3. PROBLEMFORMULERING	6
1.4. FREMSTILLING	7
1.5. AFGRÆNSNING	7
1.6. METODE	8
2. BÆREDYGTIGHED, MILJØ++, INDUSTRIELLE SYMBIOSER	9
2.1. BÆREDYGTIGHED	9
2.2. MILJØ++	13
2.3. INDUSTRIELLE SYMBIOSER	15
3. CASE EKSEMPEL	17
3.1. VIRKSOMHED A	18
3.2. VIRKSOMHED B	19
3.3. VIRKSOMHED C	19
3.4. VIRKSOMHED D	19
3.5. VIRKSOMHED E	19
3.6. VIRKSOMHED F	20
4. REGELSÆT	21
4.1. PLANLÆGNING	21
4.1.1. INTRODUKTION	21
4.1.2. DIREKTIVER	21
4.1.3. NATIONALE REGLER	24
4.1.4. MILJØVURDERING AF PLANER	28
4.1.5. MILJØKONSEKVENSVURDERING	31
4.1.6. KONKLUSION PÅ PLANAFSNIT	31
4.2. AFFALD	32
4.2.1. INTRODUKTION	32
4.2.2. DIREKTIVER	34
4.2.3. NATIONALE REGLER	36
4.2.4. KONKLUSION PÅ AFFALDSAFSNIT	45
4.3. AFGIFTER	45
4.3.1. INTRODUKTION	45
4.3.2. OVERSKUDSVARME	48
4.3.4. KONKLUSION PÅ AFGIFTSAFSNIT	52
5. ANALYSE AF VIRKSOMHEDERNE	53
5.1. VIRKSOMHED A – PLASTPRODUCENTEN	53
5.2. VIRKSOMHED B – GLIMMERPLASTIKPOSEN A/S	58
5.3. VIRKSOMHED C – RØRFABRIKANTEN	61

5.4. VIRKSOMHED D – KUNSTIGE TRÆER A/S	63
5.5. VIRKSOMHED E – DREJEBLOKBIKSEN I/S	65
5.6. VIRKSOMHED F – PLAST TIL DIESEL MASKINE	66
6. KONKLUSION	69
7.LITTERATURLISTE	72
8. BILAG	75

1. Indledning

1.1. Abstract

This Master Thesis contributes with knowledge to sustainable development in Denmark. Sustainability seeks to fulfil the needs of present generations, but also future once, living on this planet when the we are gone.

One way of achieving sustainability is recycling the resources we already have in use. The circular economy is a concept that contributes to that by challenging the normal linear economy we have today, by demanding that a product stays in a closed loop chain forever. Though it sounds optimistic, it is still a good idea. By thinking circular, instead of linear, Denmark could create more than 7.000 jobs and reduce the CO₂ print by 3-7% by 2035.¹

In Aalborg, partnerships between businesses and university are in place to work together for circular economy implementation. One project that is in place is "Miljø⁺⁺" being a partnership between the Port of Aalborg and Aalborg University. Miljø⁺⁺ wants to challenge the traditional way of thinking about environment. A sub-project to Miljø⁺⁺ called "Bæredygtige Synergier" (Sustainable Synergies) focuses specifically on creating closed loops business models between the businesses in Aalborg region through using the waste of one company as a resource for another. These kind of business models are called industrial symbiosis.

This Master Thesis is made in collaboration with the project mentioned above. It focuses on the environmental law part of industrial symbiosis. The thesis identifies the relevant environmental law elements and addresses the law regulation of waste recycling.

¹ Omstilling til cirkulær økonomi: perspektiver og retlige barrierer – som har tallene fra Ellen MacArthur foundation (2015) "Potential for Denmark as a circular economy" s. 19

The author of the thesis has addressed different stakeholders through conversations and created an understanding of how the law is a barrier when launching the industrial symbioses. On that note the problem definition is:

"How does environmental legislation affect the work of recycling of resources, through industrial symbiosis?"

The Thesis will explain what industrial symbioses are, why are they relevant, and how the planning-, waste-, and the tax-rules affect the realisation of these.

The planning-, waste-, and the tax-rules are in separate sections and contain a review of the relevant legislation from international to a national aspect. That means that the reader will get an introduction to the theory used in the analysis.

To conclude, it can be mentioned that the environmental legislation plays a large role in making a solid base for industrial symbioses. The rules are perceived more difficult than they are in reality and that means that they become a barrier even though they aren't.

1.2 Introduktion

Dette speciale bidrager til at belyse potentialet i den bæredygtige udvikling i Danmark. Bæredygtighed handler om at opfylde menneskers behov, uden at gøre mulighederne ringere for fremtidige generationer jf. Nedenfor. Det betyder at vi skal tage det vi har behov for, men sikre os at vi ikke udpiner alle ressourcerne.

En måde at gøre det på er ved at genanvende nogle af de ressourcer, vi allerede har taget i brug. Et begreb for den fuldkomne genanvendelse er "Cirkulær økonomi", hvorefter man ønsker at genanvende "for evigt" i en cirkel i stedet for den lineære økonomi vi har i dag. Om end det er lidt optimistisk, så er genanvendelses tankegangen god, og vi er i Danmark rigtig gode til at arbejde med den cirkulære økonomi. Sat lidt på spidsen kan vi i 2035 opnå en stigning i BNP på 0,8-1,4 pct., skabe mere end 7.000 jobs, reducere CO₂ aftrykket med 3-7 procent og reducere

forbruget af nye ressourcer med op imod 50% samt opnå en stigning i nettoeksporten med 3-6 pct.²

Hvis der skal ske en udvikling skal vi sikre en effektiv indsats på området, det søger forskningsprojektet Miljø++ at bidrage til. Miljø++ er et forskningssamarbejde mellem Aalborg universitet og Aalborg Havn. De har søsat et projekt, "bæredygtige synergier", hvor de screener virksomheders potentialer, og forsøger at få disse til at arbejde sammen om at genanvende hinandens affald og således indgå i industrielle symbioser, mere herom senere.

Kandidatspecialet er udarbejdet i relation til forskningsprojektet "bæredygtige synergier", og har fokus på den miljøretlige del af industrielle symbioser. Hvorfor det omhandler hvordan man juridisk genanvender hinandens affald og hvilke andre miljøjuridiske omstændigheder man skal være opmærksom på ved etablering af en industriel symbiose.

Det er forfatterens opfattelse, efter samtaler med forskellige aktører på området, at mange initiativtagere føler de møder en barriere hver gang de berører lovgivningen, det betyder at lovgivningen måske er en hæmsko for den bæredygtige udvikling. Hvorfor dette speciales problemformulering lyder således:

1.3. Problemformulering

På baggrund af ovenstående introduktion bliver opgaveformuleringen således:

Hvordan påvirker miljølovgivningen arbejdet med at sikre genanvendelse af ressourcer gennem industriel symbiose?

Kandidatspecialet vil give en forklaring på hvad "industrielle symbioser" indebærer, hvorfor det er relevant og hvordan plan-, affalds- og afgiftsreglerne på miljøområdet påvirker arbejdet med at realisere disse.

² Omstilling til cirkulær økonomi: perspektiver og retlige barrierer – som har tallene fra Ellen MacArthur foundation (2015) "Potential for Denmark as a circular economy" s. 19

1.4. Fremstilling

Specialet består af et indledende afsnit omkring bæredygtighed, Miljø++ og industrielle symbioser. Afsnittet skal give læseren en forståelse for begreber der stadig er nye for nogle, samt en indsigt i hvorfor dette speciale er relevant.

Det indledende, forklarende afsnit leder over i en generel gennemgang af de relevante regler på henholdsvis plan-, affalds- og afgiftsområdet. De tre gennemgange indeholder en beskrivelse af regelsættet fra EU og ned til den faktiske regulering i kommunen. Kildematerialet der bliver anvendt her vil primært være direktiver, lovtekster og bekendtgørelser.

Sidste afsnit er analysen af en udarbejdet case, her vil fremgå hvordan udvekslingen af ressourcer kan løses konkret ud fra den generelle gennemgang af regelsættene. Casen er en virkelighedstro business case over relevante virksomheder og deres indbyrdes køb og salg af affald.

Afslutningsvis vil der være en konklusion på undersøgelsen.

1.5. Afgrænsning

Dette speciale er udarbejdet i samarbejde med flere interessenter og det betyder at mange hensyn skal tilgodeses samtidig med at det skal have juridisk relevans.

Industrielle symbioser er ikke kun underlagt miljøretten, der er mange aspekter fra anden regulering som er relevant. Det er f.eks. konkurrenceret, aftaleret, selskabsret, køberet og skatteret. Aspekterne er meget væsentlige for at sikre de industrielle symbioser, men denne afhandling vil kun fokusere på den miljøretlige regulering. Skatteretten er medtaget i det lille omfang at miljøafgifter behandles, men derudover er det ikke berørt.

Miljø++

Samarbejdsprojektet Miljø++, mellem AAU og Aalborg havn, er et stort EU-finansieret miljøprojekt, projektet er meget omfangsrigt og det er ikke muligt at afdække alle aspekter af det(mere herom senere). Specialet er derfor afgrænset til et delprojekt i Miljø++, kaldet "Bæredygtige synergier". Det er gjort sådan for at sikre specialets relevans for praksis.

Miljøret

Specialet omhandler miljølovgivning, men det er ikke alt miljøret der har været relevant i denne sammenhæng. Specialet omhandler hovedsageligt: Plan-, affalds- og afgiftsreguleringen på miljøområdet, herudover kommer elementer som miljøgodkendelse og miljøvurdering.

Der er således afgrænset fra naturbeskyttelse, miljøforvaltningsret, vandregulering, jordforurening, tilsyn og håndhævelse og kemikaliereregulering. Eftersom miljøretten er en bred disciplin som fungerer som en helhed, vil det dog være nødvendigt at inddrage ovenstående i mindre omfang. Specialet afgrænser sig ydermere fra en stor del af særreglerne på miljøområdet.

Case/eksempel

Specialet er bygget op omkring en case som er fiktiv. Casen har omdrejningspunkt i "plast" fordi det er plast som bliver omdrejningspunktet i virkeligheden. Specialet er derfor afgrænset til plast som materiale, og de enkelte scenarier som fremgår af casen. Andre former for genanvendeligt materiale vil derfor ikke blive behandlet, ligesom der også afgrænses fra andre scenarier end de opstillede i analysen.

1.6. Metode

Dette speciale belyser miljørettens relevans i forhold til at realisere industrielle symbioser, der vil i den forbindelse blive beskrevet og analyseret gældende ret, hvorfor der er anvendt den retsdogmatiske metode.³

Den retsdogmatiske metode er en del af disciplinen "retsvidenskab" som er en videnskab der arbejder med retlige fænomener.⁴ Retsdogmatikken beskriver og klarlægger gældende ret – de lege lata, og er derfor tæt forbundet med den praktiske anvendelse af juraen. Den praktiske anvendelse er det der ofte betegnes som "den juridiske metode" som handler om at løse et konkret problem, hvor den

³ Munk – retsvidenskabsteori Side 86

⁴ Munk – retsvidenskabsteori side 85

retsdogmatiske metode er en belysning af et helt retsområde.⁵ Denne afhandling er som udgangspunkt retsdogmatisk, men det vil berøre aspekter af den praktiske anvendelse fordi afhandlingen netop er et bidrag til praksis. Specialet er en teoretisk gennemgang af regelsættet samt en anvendelse af dette for at finde en løsning på de opstillede problemstillinger i analysen.

Miljørettens relevans belyses ved at undersøge retskilder i form af direktiver, love og bekendtgørelser. Dertil kommer artikler og anden relevant litteratur til beskrivelsen i de ikke-juridiske afsnit: bæredygtighed og industrielle symbioser. Fortolkning af retskilderne vil følge de i praksis udøvede fortolkningsprincipper, primært ordlyds- og formålsfortolkning.

2. Bæredygtighed, Miljø++, Industrielle symbioser

Dette afsnit vil indeholde beskrivelser af ovenstående begreber, samt disses relevans for denne afhandling.

2.1. Bæredygtighed

2.1.1. Historie

"Bæredygtighed" er den danske oversættelse, af det engelske "Sustainability" som er en oversættelse fra det tyske "Nachhaltigkeit". Nachhaltigkeit kan bedst oversættes med "holdbarhed".⁶

"Bæreevne" er et helt centralt begreb i denne sammenhæng – det blev fra slutningen af 1800-årene brugt metaforisk om landbrugsområdets produktivitet, og senere i vildtplejen som mål for størrelsen af levedygtige populationer. Da det danske ord for "sustainability" skulle vælges, valgte man "bæredygtighed" netop fordi det refererer direkte til forestillingen om miljøets begrænsede bæreevne.⁷

⁵ Munk – retsvidenskabsteori Side 87

⁶ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 17

⁷ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 20

Det var tidligt i 1700-årene at ordet blev brugt første gang af den tyske forstteoretiker Hans Carl Von Carlowitz i værket *Sylvicultura Oeconomica*.⁸ Formålet med dette var at undgå overudnyttelse af skoven gennem minedrift, ved at sikre en mere vedvarende udnyttelse - skoven skulle altså "konserveres". Meningen hos Von Carlowitz var at skabe ligevægt mellem tilvæksten og det der høstes - det kunne ske gennem effektivisering, selvbegrænsning og substitution.⁹ Skoven skulle således kun udnyttes så meget at den løbende kunne regenerere sig selv.

Konserveringskravet fra de tyske forstfolk vandt indpas i et nærmest træløst Danmark i 1760'erne med den såkaldte Gram-Langenske forstordning og senere med Fredskovsforordningen fra 1805.¹⁰ Dette sikrede kontinuerlig skovdrift primært gennem plantagedrift, selvom det nok nærmere var dét at erstatte ét med noget andet, som blev de danske skoves redning - især med overgang fra træ til kul som energikilde.¹¹

George Perkins Marsh fulgte senere op med et mere bredt og delvist empirisk studie. I sidste halvdel af 1800-årene indsamlede han viden om menneskers påvirkning på omgivelserne. Han ville vise hvad ubetænksomhed betød for naturen og hvor nødvendigt det var at genoprette ødelagte harmonier i overbrugte områder.¹² Det var herefter Marsh's overbevisning at mennesker både var de fornemste beboere på jorden men også dens mest destruktive kraft.

Det var først i sidste ende af 1960'erne, at bæredygtighed slog igennem for alvor. Det skete efter et årti med voldsomme velstands- og forbrugsstigninger.¹³ Herefter gjorde den amerikanske marinebiolog Rachel Carson, i "det tavse forår" fra 1964,

⁸ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 18

⁹ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 18

¹⁰ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 18

¹¹ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 19

¹² Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 19

¹³ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling". S. 21

opmærksom på sammenhængen mellem ressourceproblemerne og forurening med miljøfremmede stoffer. Der blev med dette tilføjet endnu et element til debatten om bæredygtighed, hvorefter de fleste var enige følgende formel for bæredygtighed:

$I=PCT$ (I =miljøpåvirkning(*impact*), P =befolkning(*population*),
 C =forbrug(*consumption*), T =teknologi(*Technology*)).¹⁴

Formlen betyder at man løbende kan vurdere hvilken faktor der fylder mest og hvor man begrænser problemerne bedst. Befolkningsvæksten er vanskelig at håndtere og der er et stærkt ønske om øget velstand og forbrug, hvorfor man primært har sat ind overfor teknologien med stigende krav om "renere teknologi".¹⁵

Kravet om den renere teknologi kom ind i forarbejderne til datidens miljøbeskyttelseslov og foreskrev at "den ansvarlige skulle træffe de, ud fra en teknisk bedømmelse, mulige foranstaltninger til forebyggelse og imødekommelse af forurening".¹⁶

I forbindelse med revisionen af miljøbeskyttelsesloven i 1999 blev begrebet "BAT" indføjet i loven.¹⁷ BAT (bedste anvendelige teknik) hænger sammen med benyttelsen af renere teknologi og er således, i sidste ende, nogle grænseværdier for udledninger som kan betyde at en bestemt type teknik er nødt til at blive anvendt for at overholde niveauerne.¹⁸ Det er BAT der anvendes i praksis i dag.

I den sidste halvdel af 1960'erne voksede bekymringen om miljøet - det kulminerede med FN's Stockholm-konference om menneskers miljø i 1972.¹⁹ Hovedbudskabet i denne, var at det er underudvikling der skaber miljøproblemer i de fattige lande, mens det er ureguleret industrialisering og teknologisk fejludvikling der er synderen i de industrialiserede lande. Stockholm-konferencen var medvirkende til at den moderne miljøadministration blev sat i værk i den rige del af verden. Danmark havde

¹⁴ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" . S. 21

¹⁵ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" S. 22

¹⁶ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten, S. 273

¹⁷ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten, S. 274

¹⁸ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten, S. 273

¹⁹ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" S. 22

allerede et forureningsministerium, men den store miljø- og planlægningsreform kom først i 1974.²⁰

Verden forberedte sig på at udviklingen skulle ske bæredygtigt. "Udvikling" blev bredt defineret som forandringer med henblik på at "tilfredsstille menneskelige behov og forbedre menneskelige livs kvalitet".²¹ Med dette kom der fokus på, at den økonomiske og sociale vækst udgør en væsentlig rolle i den bæredygtige udvikling.

I 1987 afleverede EU-kommissionen en rapport, "Our Common Future", som der forbindes med begrebet "bæredygtig udvikling". Heri findes definitionen af bæredygtig udvikling: den udvikling, der "dækker nutidens behov uden at undergrave fremtidige generationers mulighed for at dække deres egne behov".²²

Senere, i 1992, foregik FN's store miljøkonference i Rio de Janeiro. Det blev til Rio-deklarationen om miljø og udvikling. Heri hedder det at, "Retten til udvikling må anerkendes for på rimelig vis at opfylde udviklingsmæssige og miljømæssige behov hos såvel nuværende som fremtidige generationer".²³ De deltagende politikere mente, at de reddede miljøet ved at underskrive en klimakonvention. De skrev under på at de deltagende industrilande i år 2000, ikke skulle udslippe mere CO₂ end i 1990. Det har dog ikke hjulpet ret meget - befolkningstilvækst og den økonomiske vækst har medført en fortsat stigning i udledningen af CO₂.²⁴

Det nye fokus er på, jf. Ovenfor, hensynet til de kommende generationer. Dette skal nødvendigvis kobles med økonomisk vækst. Denne samling af hensyn har ledt frem til de tre dimensioner der er i nutidens bæredygtighedsbegreb. En økonomisk, en

²⁰ Bæredygtighed – værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" S. 22

²¹ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" S. 23

²² Bæredygtighed – værdier, regler og metoder: Christensen, Per "Regelapparaternes udvikling" S. 23

²³ Bæredygtighed - værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling" S. 25

²⁴ Moe, Mogens og Brandt, Jacob: Miljøret, 8. Udgave. S. 285

miljømæssig og en social dimension.²⁵ De tre dimensioner anvendes i dag også af virksomheder, som opererer med begrebet "tredobbelt bundlinje" (Triple bottom line). Her suppleres den primære interesse i økonomisk overskud, med opgørelser over social ansvarlighed og miljømæssig nænsomhed.²⁶

Opsamling

Den historiske udvikling af bæredygtighed har ledt frem til et begreb der er tredimensionelt, hvorefter man udelukkende kan opnå fuld bæredygtighed ved at sætte ind på alle tre aspekter. Lovgivningen er relevant i alle dimensionerne, men dette speciale vil særligt bidrage til at bygge, mere, bro mellem den økonomiske vækst og miljøpåpasseligheden.

Bæredygtighed er relevant for denne afhandling fordi det er et kernebegreb i lovteksterne på miljøområdet. Lovgivningen på miljøområdet rummer tre større sektorer: Miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse og planlægning.²⁷

Specialet her bevæger sig primært indenfor planlægning og miljøbeskyttelse, men vil rumme elementer fra alle 3 sektorer.

2.2. Miljø++

Miljø++ er et forskningssamarbejde mellem Aalborg universitet og Aalborg Havn. Formålet er at skabe vækst i Aalborg kommunes virksomheder, øge beskæftigelsen og forbedre indtjeningen gennem udvikling af grønne forretningsmodeller og ved at foretage ressourceoptimering og deltage i industrielle symbioser.²⁸ Miljø og planlægning skal således blive en mulighed og et konkurrenceparameter i fastholdelse og tiltrækning af virksomheder og arbejdspladser i regionen.²⁹ Visionen er at Aalborg

²⁵ Bæredygtighed – værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling S. 26

²⁶ Bæredygtighed – værdier, regler og metoder: Arler, Finn "Bæredygtighed og bæredygtig udvikling S. 26

²⁷ Moe, Mogens og Brandt, Jacob - Miljøret, 8. Udgave. S. 21

²⁸ TransPORT nr. 39 "nyt forskningsprojekt skal sikre miljøflow" – Mette Schmidt, teknisk chef Aalborg Havn

²⁹ Aalborg universitet, forskningsportal "Miljø++ Strategisk miljø- og forretningsudvikling i det nordjyske erhvervsliv"

Havn er inkubator for bæredygtige løsninger og forretningsmodeller på miljø-området i regionen og skaber arbejdspladser.

Miljø++ består af fire hovedspor:³⁰

Spor A: Strategiske rammer for værdiskabende vækst

Spor B: Strategisk interessentinvolvering

Spor C: Ressourceoptimering og symbioser

Spor D: Grønne forretningsmodeller

De fire spor er basen i miljø++, ud fra disse udvikler projektet sig i flere mindre grene. Dette speciale vil bevæge sig primært indenfor et bestemt projekt, i spor C og D, men elementerne heri vil kunne spredes ud til resten af Miljø++ også. Projektet som dette speciale arbejder indenfor hedder "bæredygtige synergier"(fremover "BS"), og er primært en praktisk tilgang til det at samle virksomheder i symbioser. Specialet kan ikke afdække alle relevante problemstillinger, hverken i hele miljø++ eller i BS, men det afdækker enkelte fyldestgørende.

Projektet "Bæredygtige synergier"

BS projektet er et samarbejde mellem Aalborg Havn Logistik A/S, House of Energy og DCEA/Aalborg universitet. Der skal findes 25 små og mellemstore virksomheder (SMV'ere), som der udarbejdes grønne forretningsmodeller til og som senere skal indgå i samarbejder indenfor industriel symbiose jf. Nedenfor. Dette gøres for at øge energi- og ressourceeffektiviteten samt støtte den lokale og regionale vækst i Nordjylland. Ved at projektet effektiviserer for eksisterende SMV'ere, håbes det også at kunne tiltrække nye der kan indgå i energi- og ressourcekortlægningen.³¹

³⁰ Aalborg universitet, forskningsportal "Miljø++ Strategisk miljø- og forretningsudvikling i det nordjyske erhvervsliv"

³¹ Projektansøgning til EU, "bæredygtige symbioser. Faciliteret industriel symbiose for energi- og ressourceeffektivitet

Projektet er delt op i 5 hovedaktiviteter, som skal sørge for at målet nås systematisk. Det er i aktivitet 3, at den egentlige udarbejdelse af forretningsmodeller sker, de andre understøtter denne. De fem aktiviteter er:³²

- 1) kortlægning af konkrete energi- og ressourcepotentialer i området
- 2) Identifikation, screening og rekruttering af virksomheder
- 3) Udvikling af grønne forretningsmodeller for virksomheder og symbiosegrupper
- 4) Kommunikation og formidling
- 5) Projektledelse

Det ovenstående giver således en plan hvor man først kortlægger hvilke potentialer der er i området. Det vil give informationer om hvilke ressource- og energistrømme der er tilgængelige og hvilke der har størst potentiale. Næste skridt er at identificere og udvælge de virksomheder der skal arbejdes videre med, for så i sidste ende at udvælge de endelige 25 som der skal udarbejdes grønne forretningsmodeller til. De 2 sidste aktiviteter er i slutfasen, hvor de kommer til at udgøre en afrundende og opsamlende fase.

I forhold til Miljø+ bidrager dette speciale til den overordnede miljøjuridiske forståelse og regulering af "bæredygtige synergier" projektet i miljø++.

"Bæredygtige synergier" søger at skabe industrielle symbioser, hvorfor dette begreb bliver redegjort for straks nedenfor.

2.3. Industrielle symbioser

Industrielle symbioser (fremover IS) defineres som en serie af gensidige samarbejder mellem industrier. Det betyder at det er én virksomhed som anvender en andens restprodukt. Det kommer som et forsøg på at undgå bortskaffelsesomkostninger efter miljø- og lovgivningsændringer.³³

Teorien om IS har udviklet sig tæt de sidste år. I 1947, beskrev forskeren George Renner mulighederne for at én virksomhed kunne aflevere dens affald/biprodukter til

³² Projektansøgning til EU, "bæredygtige symbioser. Faciliteret industriel symbiose for energi- og ressourceeffektivitet

³³ Romain, Sacci og Arne Remmen, Industrial Symbiosis: A practical model for physical, organizational, and social interactions

en anden virksomhed som kunne benytte det som råmaterialer.³⁴ Renner beskrev disse relationer mellem virksomheder, som den industrielle ækvivalent til de symbioser som opstår i økosystemer, men han brugte ikke ordet "industrielle symbioser" til at beskrive relationen. Den nutidige brug af begrebet kan dateres tilbage til 1989, da den danske forsker Valdemar Christensen, brugte ordene til at beskrive symbiosefænomenet i Kalundborg.³⁵

Kalundborg er i dag ikke ene om at have en industriel symbiose. Skive er et godt eksempel med deres projekt kaldet "GreenLab Skive". Ambitionen med GreenLab var at investere omkring 70 mio. Euro og bygge et område som udvikler, bruger og demonstrerer grøn energiproduktion i en symbiose.³⁶ I Skive fungerer det ved at virksomhederne er placeret fysisk tæt, så det har været muligt at lave rørføring til direkte udveksling af materialer og der er relativ nem tilgang til genanvendelse af ressourcerne – i deres tilfælde energi.

Lovgivningen kan fungere som incitament for de industrielle symbioser. I Rotterdam har miljøafgifter minimeret brugen af sjældne materialer og på den måde fremmet synergier ved at reducere forbruget.³⁷ Et andet eksempel er et fuldstændigt forbud mod deponering af organisk affald. Forbuddet medførte at Novozymes måtte finde alternative afsætningsmuligheder til deres biprodukter – nemlig til dyrefoder og et substitut til syntetisk gødning.³⁸ Men langt de fleste af de symbioser vi kender til i dag, har været drevet af økonomiske incitamenter. Man har kunnet få råvare billigere ved at tage dem i form af affald, eller man har kunnet spare deponi- eller forbrændingsafgiften ved at bruge materialerne i en produktion.

³⁴ Yan Zhang, Hongmei ZHENG, Bin CHEN, Meirong SU, Gengyan LIU, A review of industrial symbiosis research: theory and methodology, 2014

³⁵ Yan Zhang, Hongmei ZHENG, Bin CHEN, Meirong SU, Gengyan LIU, A review of industrial symbiosis research: theory and methodology, 2014

³⁶ Lindgren, Peter, Lena Uldall og Anna Beth Aagard, How to establish knowledge sharing from the very first moment in critical and risky business model Innovation project

³⁷ Romain, Sacci og Arne Remmen, Industrial Symbiosis: A practical model for physical, organizational, and social interactions

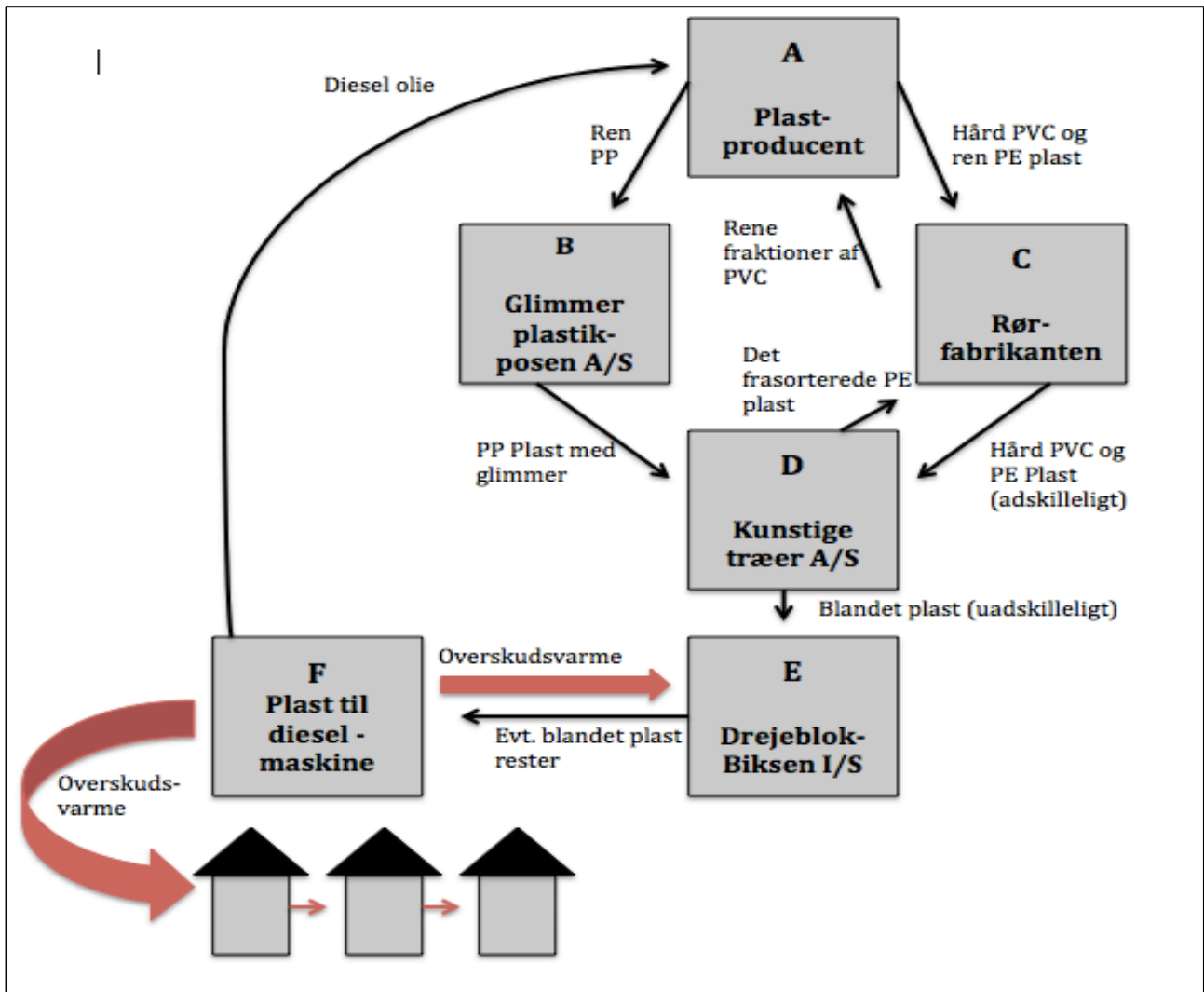
³⁸ Romain, Sacci og Arne Remmen, Industrial Symbiosis: A practical model for physical, organizational, and social interactions

3. Case eksempel

Af dette afsnit fremgår den opfundne, men virkelighedsnære case. Den er opfundet med henblik på at kortlægge og analysere de juridiske problemstillinger. Casen er så realistisk som muligt - den er bygget op omkring faktiske omstændigheder og udarbejdet efter grundige undersøgelser af materialer og muligheder. Det har ikke været muligt at anvende faktiske data fordi denne afhandling laves forud for udarbejdelsen af business modellerne i "bæredygtige synergier".

Det er efter samtale med initiativtagerne på Miljø++ og andre interessenter på området, blevet fastlagt at det helt store omdrejningspunkt i "bæredygtige synergier" er plast. Eksemplet er derfor udarbejdet med udgangspunkt i plast. Det har været nødvendigt at undersøge forskellige plasttyper, og hvordan disse kan genanvendes for at specialet har relevans i praksis. Hvorfor eksemplerne nedenfor kan virke meget detaljerede.

Den senere analyse af casen vil belyse de juridiske omstændigheder ved nedenstående eksempler. Nedenfor vises en figur, som er et overblik over symbiosen og straks derefter fremgår de enkelte virksomheders omstændigheder. Eksemplet er udarbejdet således, at hver virksomhed har en særlig problematik som løses i analysen. Dette er gjort for at sikre anvendelsen af specialet i flere sammenhænge.

❖ Figur lavet af forfatteren selv

3.1. Virksomhed A

Virksomhed A producerer plast som råvarer til industrien. Produkterne er polypropylen (PP), hård PVC og polyethylen (PE), som afsættes som standardvarer til markedspris. Som råvare til plastfremstilling bruges råolie, som indkøbes fra virksomhed F. Hård PVC afsættes bl.a. til virksomhed C, som producerer PVC-rør og tagrender. I virksomhed C genereres en del fraklip og andet spild i produktionen, og dette leveres tilbage til råvareproducent A, som genbruger det i nye råvarer.

3.2. Virksomhed B

Glimmerplastikposen A/S producerer plastikposer af PP hvor de iblander glimmer, hvorfor deres restprodukt er en blanding mellem PP og glimmer. B videresælger deres restprodukt til D, som sparer penge ved at købe et affaldsprodukt fremfor råvarer. D anvender blandingen i deres produktion af kunstige juletræer. B modtager således ren PP fra A og leverer PP og glimmer blanding til D.

3.3. Virksomhed C

Virksomhed C producerer rør og tagrender. Rørene bliver produceret af ren hård PVC og tagrenderne bliver produceret af hård PVC og ren PE. Det PVC der bliver afklippet/tilovers sælges tilbage til A. C har et restprodukt fra tagrenderne der består af hård PVC og ren PE, det er sat sammen men kan godt adskilles. C har bestemt at det ikke kan svare sig at bruge tiden på at skille resterne ad, så de ønsker at komme af med produktet som én enhed. D – som laver kunstige juletræer, kan se et forretningspotentiale i at skille tagrende stumperne ad også sælge PE-fraktionen tilbage til C.

3.4. Virksomhed D

Kunstige træer A/S producerer kunstige juletræer. Det gør de af en blanding af PP og hård PVC. De aftager glimmer-PP fra B, fordi de alligevel tilføjer glimmer i nogle af deres træer. De modtager tagrender fra C, og sælger PE-plasten tilbage til C. De beholder den frasorterede hårde PVC. De smelter glimmer-PP'en sammen med den hårde PVC og tilsætter farvestof så det får den karakteristiske grønne farve. Herefter hakkes plasten i små stykker der ligner grannåle. De ender med et restprodukt der er en uadskillelig blanding af PVC, PP, glimmer og farve. De synes det er dyrt at skille sig af med, og har derfor kontaktet E, som gerne aftager restproduktet.

3.5. Virksomhed E

Virksomhed E er en lille nystartet virksomhed enkeltmandsvirksomhed som har fundet ud af at der er salg i drejeblokke til kreative værksteder og omkringliggende institutioner som laver diverse figurer. Virksomheden opsamler derfor plast fraktioner som ellers er ubrugelige. Han smelter plasten og kommer det i en støbeform i forskellige størrelser. Produktet er altså en plastik blok, som kan drejes på en drejebænk til en vase, kurv, figur o.l.. Ejeren er glad fordi der er meget lidt restprodukt og den smule rest der kommer kan ejeren aflevere kvit og frit til F.

3.6. Virksomhed F

F er også en ny virksomhed, her er der investeret i en maskine der kan transformere plast til rå dieselolie på 24 timer. Denne maskine modtager den smule rest som E har, og sælger derefter den rå diesel olie til A som benytter den til at lave ny plast. Derudover så producerer maskinen rigtig meget varme fordi den kører på højtryk i 24 timer i døgnet. F har derfor forestillet sig at han kunne levere varme gratis til omkringliggende boliger.

De ovenstående eksempler har hver sin særlige gennemgang i analysen, de er som følger:

- A:** Den overordnede gennemgang af processen ved afdækning af de miljøjuridiske aspekter. Dette gøres for at der kan refereres til denne ved de andre analyser.
- B:** Her vil der være særligt fokus på planlægning og den rette fysiske placering.
- C:** Dette er det simple eksempel. Med det menes at her er der ikke udvalgt nogen særlig problemstilling, det er gjort sådan fordi virkeligheden nogle gange er simpel.
- D:** Ved D er der særlig fokus på hvordan en omklassificering, fra farligt affald til genanvendeligt affald, fungerer. Dette gøres fordi det er forfatterens opfattelse at omklassificering er en stor administrativ opgave. Derudover er omklassificeringer et væsentligt redskab ift. At realisere industrielle symbioser ud fra allerede etablerede virksomheder.
- E:** Denne omhandler håndteringen af forurening fra en ikke-godkendelsespligtig virksomhed. Dette gøres fordi der er et ønske om at få alle aktive aktører med i projektet, også de små enkeltmandsvirksomheder som har små værksteder i forlængelse af privaten.
- F:** Analysen af F vil fokusere på problematikken omkring overskudsvarme.

Herunder vil være en gennemgang af den relevante teori der skal anvendes for at kunne løse ovenstående case. Der skabes et overblik over reglerne, så læseren forstår, både tankerne bag loven, men også den faktiske anvendelse af reglerne. Der vil være et afsnit omhandlede planlægning, et om affaldsregulering og et om afgiftsreglerne.

4. Regelsæt

4.1. Planlægning

4.1.1. Introduktion

I 1925 så den første danske byplanlov dagens lys. Loven var dengang sjældent i brug, fordi den sikrede de berørte ejere erstatning. Før i tiden var der meget stor respekt for den private ejendomsret, hvor der i dag hersker en tankegang om erstatningsfri regulering. Den erstatningsfrie regulering kom med den første rigtige byplanlov i 1938, og blev indført fordi planlægning kun berører fremtidige dispositioner.³⁹

Under loven fra 1938 er store byområder blevet til, særligt i årene 1960-1975 eksploderede byggeriet. I perioden 1969-1975 fik man en planlovsreform – først zoneloven i 1969 om det åbne land, så regionplanloven i 1973 og en kommuneplanlov i 1975. Disse love blev sammenskrevet til den planlov der blev vedtaget i 1991, og som udgør det oprindelige grundlag i den nuværende lov.⁴⁰

Den nugældende lov er fra 2017 og er en forlængelse af den tidligere planlov – men med ændringer. Planlovens formål er jf. § 1 fortsat:

"at sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelse, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand."

4.1.2. Direktiver

Overordnet er miljøretten præget meget af EU, mens den fysiske planlægning kun er begrænset berørt heraf. Det fremgår af Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 192, at EU's kompetencer til at gennemføre regler om fysisk planlægning og arealanvendelse er begrænset på grund af kravet om enstemmighed i rådet.⁴¹ Det betyder at der ikke direkte fastsættes regler om den fysiske planlægning/arealanvendelse, medmindre Europarådet enstemmigt beslutter det.

³⁹ Moe, Mogens og Jacob Brandt, Miljøret, 8.udgave side. 240

⁴⁰ Moe, Mogens og Jacob Brandt, Miljøret, 8.udgave side. 240

⁴¹ TEUF artikel 192, stk. 2

Den fysiske planlægning går dog ikke helt fri for EU - der er flere af EU's miljødirektiver som har stor indirekte betydning for valget af lokalisering. Det er således noget den relevante myndighed altid skal tage hensyn til, hvorfor EU alligevel spiller en stor rolle i den fysiske planlægning.⁴² Nedenfor er listet nogle af de relevante direktiver, og deres betydning.

4.1.2.1. Vandrammedirektivet

Vandrammedirektivet er implementeret i "lov om vandplanlægning", som udmunder i vandområdeplaner. Vandområdeplaner er samlede planer for at forbedre det danske vandmiljø. Planerne sikrer renere vand i Danmarks kystvande, søer, vandløb og grundvand i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Vandområdeplanerne kommer i perioder, og lige nu hersker planerne fra anden planperiode (2015-2021).⁴³ Vandrammedirektivet er relevant i planlægningen fordi reguleringen heraf er endnu en administrativ byrde, som kunne undgås ved at lokaliseringen blev et andet sted.

4.1.2.2. Fuglebeskyttelsesdirektiv og habitatdirektiv

Disse to direktiver er EU's naturbeskyttelsesdirektiver. De udgør tilsammen "Natura2000planerne", som er en samlet plan for, hvordan fremgangen i vores vigtigste natur sikres. Der er udarbejdet naturplaner (Natura2000 planer) for 252 naturområder, og hver plan indeholder en langsigtet målsætning for naturen i området og en indsats, der skal gennemføres i planperioden (2016-2021).⁴⁴ Denne periodes planer har fokus på sikring af naturpleje, færdiggørelse og sikring af indsats fra første periode (2009-2015), sammenhæng i naturen, levesteder for ynglefugle og bekæmpelse af invasive arter.⁴⁵ Direktiverne pålægger EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Der udpeges områder for dels de arter der er omfattet af habitatdirektivet, og dels de fugle som omfattes af fuglebeskyttelsesdirektivet – henholdsvis habitatområder og fuglebeskyttelsesområder.⁴⁶ Natura2000 er væsentlig i forhold til lokaliseringsvalg fordi der skal foretages forudgående habitatvurdering hvor disse

⁴² Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten: miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav. Jurist- og økonomiforbundets forlag 2017, side 279

⁴³ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 13/2-2018

⁴⁴ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 13/2-2018

⁴⁵ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 13/2-2018

⁴⁶ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 13/2-2018

områder indgår. Det betyder at man så vidt muligt skal planlægge udenom områderne, da det kræver dispensation at foretage ændringer.

4.1.2.3. SMV-direktivet og VVM-direktivet

Direktivet for strategiske miljø vurderinger af bestemte planer og programmers indvirkning på miljøet, har til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer med henblik på at fremme bæredygtig udvikling ved sikring af, at der i overensstemmelse med direktivet gennemføres en miljøvurdering af bestemte planer og programmer, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.⁴⁷ VVM-direktivet har til formål at beskrive de miljømæssige konsekvenser af enkelte anlægsprojekter, som er anmeldt af bygherren.⁴⁸ En ny lov implementerer og samler SMV- og VVM-direktivet – Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (miljøvurderingsloven).⁴⁹ Den fysiske planlægning påvirkes af disse fordi der er tale om en plan som skal godkendes gennem SMV-direktivet, og fordi etablering og væsentlig ændring af anlæg (konkrete projekter), forudsætter, at lokaliseringsvalget indgår som ét af de centrale forhold, der skal indgå i miljøkonsekvensvurderingerne.⁵⁰

4.1.2.4. IE-direktivet

IE står for "industrielle emissioner", og direktivet omhandler således udledning fra industrien. Det fastlægger regler for den integrerede forebyggelse og bekæmpelse af forurening fra industrielle aktiviteter. Der fastsættes også regler, der er udformet for at forebygge eller, hvis dette ikke er muligt, at begrænse udledninger til luft, vand og jord samt forebygge, at der opstår affald for generelt at nå et højt miljøbeskyttelsesniveau.⁵¹ Begrebet "BAT" (bedst anvendelige teknik) kommer f.eks. fra IE-direktivet, det er nogle retningslinjer for hvordan man kan overholde gældende grænseværdier. IE-direktivets regler om miljøgodkendelse forudsætter at lokaliseringsvalget indgår i de oplysninger, som indeholdes i ansøgningen, og som

⁴⁷ SMV-direktivet artikel 1

⁴⁸ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 14/2-2018

⁴⁹ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten: miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav. Jurist- og økonomiforbundets forlag 2017, side 279

⁵⁰ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten: miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav. Jurist- og økonomiforbundets forlag 2017, side 279

⁵¹ Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 14/2-2018

bedømmes af myndighederne ud fra området's sårbarhed – bl.a. med inddragelse af de krav, der er fastlagt nationalt til gennemførelse af ovenstående direktiver.⁵²

4.1.3. Nationale regler

Planlægningen reguleres jf. Ovenfor næsten kun nationalt, herunder vil de nationale regler således gennemgås.

Den fysiske planlægning er en stillingtagen til hvilke arealer, der skal benyttes hvordan. Selve planlægningen sker på flere niveauer, der er landsplanlægning, kommuneplanlægning og lokalplanlægning. De tre niveauer kaldes planhierarkiet og betyder at den lavere plan i hierarkiet altid skal kunne rummes i den trin-højere plan i hierarkiet, strider lokalplanen således mod kommuneplanen er lokalplanen ugyldig.⁵³ De tre niveauer vil blive gennemgået nedenfor samt hvordan de anvendes i praksis.

4.1.3.1. Landsplanlægning

Ved landsplanlægningen er der ikke tale om en egentlig fysisk plan. Det er mere præcist nogle statslige virkemidler, som kan begrænse kommunerne i deres virke ift. Planlægning.⁵⁴ Det er erhvervs- og vækstministeren der er ansvarlig for landsplanlægning, og denne kan fastsætte regler for anvendelsen af lovens beføjelser og for indholdet af planlægningen efter loven.⁵⁵ Ministeren kan i særlige tilfælde, pålægge kommunerne at udarbejde en plan for et konkret projekt,⁵⁶ og ministeren kan også, i særlige tilfælde, beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser – såkaldt call-in.⁵⁷

Landsplanlægningen foregår altså ved at ministeren udsteder nogle generelle regler, og samtidig har han/hun nogle konkrete beføjelser som denne kan gøre gældende. Der er den ovennævnte call-in beføjelse, og derudover er der også ministerens veto-beføjelse.

⁵² Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside 14/2-2018

⁵³ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten: miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav. Jurist- og økonomforbundets forlag 2017, S. 286

⁵⁴ Basse, Ellen Magrethe, Erhvervsmiljøretten: miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav. Jurist- og økonomforbundets forlag 2017, S. 287

⁵⁵ Planloven § 3 stk. 1

⁵⁶ Planloven § 3, stk. 4

⁵⁷ Planloven § 3, stk. 5

Veto-beføjelsen findes i § 29, herefter har ministeren pligt til at fremsætte en indsigelse over for kommuneplanforslag og forslag om ændringer af kommuneplaner, når det vurderes, at forslaget ikke er i overensstemmelse med *"nationale interesser vedrørende vækst og erhvervsudvikling, natur og miljøbeskyttelse, kulturarvs- og landskabsbevarelse, hensyn til nationale og regionale anlæg eller regler og beslutninger efter § 3"*. Pligten gælder dog ikke, hvis forholdet er af underordnet betydning.⁵⁸ Indsigelsesbeføjelsen skal udøves på vegne af samtlige statslige myndigheder hvis interesser berøres af planforslaget.

Man skal dermed undersøge om der er noget særlig landsplanlægning der har indflydelse ved den valgte lokalitet. Er arealet omfattet af f.eks. vandplaner vil reguleringen være skarpere og dét er en væsentlig betragtning, da det næppe vil kunne lade sig gøre at placere industri på netop det areal.

4.1.3.2. Kommuneplanlægning

Kommuneplanerne omfatter både det åbne land og byerne. Der skal udarbejdes en overordnet kommuneplan, der vedrører en periode på 12 år.⁵⁹ Kommuneplanen skal have en hovedstruktur der viser de generelle mål for udviklingen og arealudnyttelsen i kommunen, retningslinjer for arealanvendelsen og rammer for lokalplanernes indhold.⁶⁰

Kommuneplanen indeholder altså nogle overordnede mål, nogle retningslinjer og nogle rammer.⁶¹ Retningslinjerne indebærer at et område skal indeholde noget bestemt – fx detail handel, ungdomsboliger eller byggemarkeder. Rammerne i kommuneplanen er hvordan man udfylder retningslinjerne, hvad skal der igangsættes/forbydes før retningslinjerne kan opfyldes, det kan fx være at der maks. Må bygges i en hvis højde, eller der kun må ligge en bestemt type virksomheder i en hvis omkreds. Udover de tre former for regulering, skal kommuneplanen også indeholde et formål,⁶² dvs. Hvad er forudsætningerne for planen, hvorfor skal dette

⁵⁸ Planloven § 29, stk. 1

⁵⁹ Planloven § 11, stk. 1

⁶⁰ Planloven § 11, stk. 2

⁶¹ Planloven § 11a og § 11b

⁶² Planloven § 11e

ske osv. Det er væsentligt fordi, det der måske ikke er direkte reguleret i planen, vil kunne henføres til at følge formålet(eller modsat v. Klager).

Noget andet meget væsentligt er retsvirkningen af kommuneplaner, den har ikke direkte virkning for borgerne(grundejerne). Det betyder at borgerne ikke er forpligtet direkte af kommuneplanen, men de kan godt være forpligtet af det gennem lokalplanerne.

Det vil således altid være vigtigt at undersøge om ens projekt kan rummes i kommunalplanen. Her kigges der både på hovedstrukturen for det specifikke område, på rammerne og retningslinjerne for arealet. Ift. Dette speciale vil den relevante kommuneplan være Aalborg kommunes plan, den indeholder en overordnet hovedstruktur, nogle fælles retningslinjer og nogle arealspecifikke rammer som man finder på AalborgKommunePlan.dk. Kommunalplanen angiver altså de "større" krav, hvorefter lokalplanen kan udfylde i detaljen.

4.1.3.3. Lokalplanlægning

Det nederste niveau i hierarkiet – lokalplanlægning, er på trods af dets placering det mest magtfulde værktøj overfor borgerne. Lokalplanerne har direkte virkning overfor borgere, der er dog ingen handlepligt.⁶³ Det betyder at når der udstedes en ny lokalplan, så er borgerne fra det tidspunkt forpligtet til at følge den, men de skal ikke ændre på noget de har lavet mens det var lovligt. Således er der først pligt til at gøre noget ved nyopførelse/ændring.

Lokalplanlægning er detalje planlægning, det betyder at der ikke kan gennemføres større udstykninger, større bygge- eller anlægsarbejder, herunder nedrivning af bebyggelse uden en lokalplan.⁶⁴ Dette kaldes lokalplanpligt, og handler om at der ikke skal kunne foretages noget som strider imod den plan som er lagt for området. Det fremgår af bestemmelsen at der skal være tale om "større udstykninger eller større bygge-og anlægsarbejder", dette er vanskelige begreber da det er relativt hvornår noget er "større" – f.eks. er "noget større" i en lille landsby, nok ikke noget større i

⁶³ Moe, Mogens og Jacob Brandt side 268

⁶⁴ Planloven § 13, stk. 2

storbyen. Forarbejderne til planloven angiver hertil som hovedkriterium, at det er afgørende, om projektet medfører en væsentlig ændring af det bestående miljø.

Grunden til at lokalplanpligten er et væsentligt element, er at lokalplaner er dyre og tager lang tid at lave, så man ønsker kun at udarbejde en lokalplan når det er nødvendigt. Lokalplanen skal indeholde planens formål, retsvirkninger og de enkelte bestemmelser. En lokalplan kan regulere alt det der opremses i PL § 15, stk. 2, det er f.eks. ejendommens størrelse, vej- og stiforhold, anvendelse af enkelte bygninger, bevaring af landskabstræk osv. Der er listet 27 punkter, som lokalplanen kan lave regulering om - altså et omfattende arbejde.

Udover den fysiske lokalplanlægning, har kommunen nogle andre planlægningsmæssige beføjelser, herunder § 14 forbud og ekspropriation. Det er magtmidler, som sørger for at kommunen kan opfylde deres forpligtelse ift. Trinhøjere planlægning.

- § 14-forbud

Et § 14-forbud, er som navnet antyder, et forbud som kommunen kan nedlægge og som har hjemmel i planlovens § 14. Forbuddet kan nedlægges mod, *"at der retligt eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan. Forbuddet kan højst nedlægges for et år. Kommunalbestyrelsen tinglyser forbuddet på den pågældende ejendom. Denne er uden betydning for forbuddet gyldighed"*.⁶⁵ Det betyder at kommunalbestyrelsen kan give forbud mod at man foretager sig noget, som de har påtænkt sig at forbyde i en lokalplan indenfor 1 år inden lokalplanen er endelig.

- Ekspropriation

Ekspropriation er når kommunen tvinger en grundejer ud, fordi de skal anvende arealet. Det strider som udgangspunkt mod Grundlovens § 73 om ejendomsrettens beskyttelse, og derfor fraviger man her princippet om erstatningsfri regulering, således at der sker fuld erstatning ved ekspropriation.⁶⁶ Det kræver at det er af væsentlig betydning for virkeliggørelse af en lokalplan eller en byplanvedtægt, dvs. Det skal være nødvendigt og rimeligt før der kan foretages ekspropriation.

⁶⁵ Planloven § 14

⁶⁶ Planloven § 47

- Dispensation fra lokalplaner

Planlovens § 19 giver kommunalbestyrelsen mulighed for at dispensere fra lokalplanen, hvis det ikke er i strid med principperne i planen, eller tidsbegrænses til maksimalt 3 år.⁶⁷ Det er kun mindre fravigelser der kan dispenseres for, det er de mere detaljerede reguleringer, fx bebyggelsens omfang, udformning og placering. (farver, vinduer, højder mm.) Det væsentlige er om det fraviger fra principperne i planen, en bestemt farve kan således være vigtig i ét område, og "ligegyldig" i et andet.

Arbejdet med planlægning ender således ved undersøgelse af lokalplanen, den er meget detaljeret og kan regulere ned til hver enkelt matrikel så der kan være mere end én relevant ved større anlægsarbejder. Lokalplanerne indeholder et kort over et givent område, hvor der så er specifikationer på anvendelsen, hvilken form for virksomhed må ligge der, hvad må de foretage sig, osv. Virksomhedstypen er væsentlig fordi lokalplanerne inddeler virksomheder efter miljøklasser. Miljøklasserne fremgår ofte af lokalplanens bilag, og er en opdeling af virksomhederne efter deres miljøbelastning, der er fra klasse 1-7. Klasse 1-virksomheder er de som kun påvirker omgivelserne i ubetydelig grad, hvorefter deres minimumsafstand til boliger er 0 meter. Den mest miljøbelastende virksomhed er en kategori 7, som omfatter virksomheder og anlæg, som er særligt belastende for omgivelserne, og har en minimumsafstand på 500 meter.⁶⁸

4.1.4. Miljøvurdering af planer

Der skal som udgangspunkt altid gennemføres miljøvurderinger forud for beslutninger, der kan påvirke miljøet væsentligt. Da der ved fysisk planlægning er tale om planer som potentielt omhandler hele Danmarks arealer, er der således som udgangspunkt en forpligtelse til at lave miljøvurdering af planerne.

Regelsættet om miljøvurderinger er grundlæggende et redskab til at skaffe viden inden man tager endelige beslutninger, det bliver dermed et beslutningsværktøj som er yderst relevant i miljøretten. Miljøvurderingsloven implementerer miljøvurderingsdirektivet og VVM-direktivet, således at loven både omfatter planer og

⁶⁷ Planloven § 19

⁶⁸ Lokalplan 08-066, Aalborg Østhavn og Godsbanegård, side 35

programmer, og projekter. Dette afsnit omhandler kun miljøvurdering af planer og programmer - konkrete projekter vil blive gennemgået nedenfor under "miljøkonsekvensvurdering".

Det er væsentligt at afgrænse hvornår der er tale om "planer og programmer" for at vurdere om noget er omfattet af loven. Det er ikke nærmere defineret i loven, og kan derfor have et bredt spektrum af betydninger. Det er ikke nødvendigt med en streng sondring, da loven jo dækker det hele, men for at få sager med fra begge begreber, er det nødvendigt med de 2 definitioner.

Planer: En plan er et dokument, der beskriver, hvorledes det foreslås at iværksætte eller gennemføre et tiltag eller en politik. F.eks. arealanvendelsesplaner, udviklingsplaner i bestemte områder mm.⁶⁹

Programmer: Programmer, er en plan der rummer en samling af projekter indenfor et givent område. F.eks. en samling af en række separate byggeprojekter.⁷⁰

Formålet med reglerne om miljøvurdering af planer og programmer er at der tages hensyn til både offentligheden og miljøet. Loven finder anvendelse på planer og programmer som: *"fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og udarbejdes i henhold til love, administrative retsforskrifter eller administrative beslutninger".*⁷¹

Planer og programmer er således omfattet hvis de opfylder ovenstående betingelser; udarbejdet/vedtaget af offentlig myndighed og det er krævet ifølge love og

⁶⁹ Kommissionens vejledning til brug for medlemsstaternes implementering af EU-direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, 2003

⁷⁰ Kommissionens vejledning til brug for medlemsstaternes implementering af EU-direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, 2003

⁷¹ Miljøvurderingsloven § 2, stk. 1, nr. 1a og b

administrative bestemmelser.⁷² Det betyder at de planer der indgår i den fysiske planlægning er omfattet af miljøvurderingslovens definition af planer og programmer.

Spørgsmålet er derefter hvorvidt der skal foretages miljøvurdering af de enkelte planer fordi der, i § 8, fremgår en grænse for hvad der skal miljøvurderes;

”Myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer, hvor disse

- 1) udarbejdes inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af bilag 1 og 2,*
- 2) medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger eller*
- 3) vurderes at kunne få væsentlig indflydelse på miljøet, jf. Stk. 2*

Stk. 2. Myndigheden skal gennemføre en vurdering af, om planer og programmer kan få væsentlig indvirkning når disse

- 1) er omfattet af stk. 1, nr. 1, og kun fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt plan eller angiver ændringer i sådanne planer eller programmer eller*
- 2) i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet”*

Det betyder i grove træk (der er altid tale om en konkret vurdering) at hvis en plan er omfattet af § 8 stk. 1 skal den gennemgå miljøvurdering. Det gælder altså for de planer som udarbejdes indenfor de nævnte områder, hvis Natura2000 er indblandet, eller hvis det på forhånd vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Er en plan omfattet af § 8 stk. 2, foretages der en screening inden man beslutter om der skal foretages miljøvurdering. Det gælder i de tilfælde hvor planen omfatter mindre områder på lokalt plan eller foretagelse af mindre ændringer. Screening af om en fuld miljøvurdering er krævet, fremgår af MVL § 10.

⁷² Kommissionens vejledning til brug for medlemsstaternes implementering af EU-direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, 2003

Selve miljøvurderingen er en detaljeret undersøgelse, den foretages ved at bruge MVL § 12, kigge i bilag 4 også vurdere hvad konsekvensen vil være hvis den bestemte plan gennemføres. Miljøvurderingen giver blot et indblik i den sandsynlige indvirkning, det vil aldrig kunne garanteres at det arter sig som man forudså.

Det er vigtigt at få afklaret om der er krav om miljøvurdering af en plan. Hvis der ikke er foretaget miljøvurdering på en plan der krævede det, medfører det ugyldighed af planen samt af samtlige afgørelser truffet på baggrund af planen.

4.1.5. Miljøkonsekvensvurdering

Udover det ovenstående skal hver enkelt virksomhed muligvis igennem endnu en miljøvurdering – en såkaldt miljøkonsekvensvurdering. Herunder vil miljøkonsekvensvurderings-reglerne gennemgås.

Miljøkonsekvensvurdering hed tidligere VVM, det står for vurdering af virkninger på miljøet, og er en vurdering af en virksomheds miljøbelastning. Der er altså ikke tale om et forbud mod at forurene, blot en klarlægning af forholdene. Ansvar for at få gennemført en miljøkonsekvensvurdering ligger hos bygherren.⁷³ Projektet skal være omfattet af lovens/direktivets bilag 1 eller 2 for at høre under loven.⁷⁴ Forskellen på de to er, at de virksomheder som omfattes af bilag 1, altid skal foretage fuld vurdering, hvor dem på bilag 2 først skal foretage en screening for at træffe afgørelse om, om der skal være fuld vurdering.⁷⁵ Bilag 1-anlæg er potentielt meget forurenende anlæg og bilag 2-anlæg er anlægsarbejder der ikke er omfattet af bilag 1.

Det væsentligste i forhold til om der skal ske miljøvurdering er om der sker en væsentlig indvirkning på miljøet - er man i tvivl foretager man fuld miljøkonsekvensvurdering jf. forsigtighedsprincippet.

4.1.6. Konklusion på planafsnit

Planlægning er hovedsageligt et spørgsmål om etablering, udvidelse og ændringer, hvorfor det ikke er det vigtigste i forhold til en symbiose mellem allerede etablerede virksomheder, men det er altid væsentligt at undersøge om grundlaget er på plads. Det kan også være relevant hvis en virksomhed har behov for at udvide eller ændre

⁷³ Miljøvurderingsloven § 18

⁷⁴ Miljøvurderingsloven § 2, stk. 1, nr. 2

⁷⁵ Miljøvurderingsloven § kapitel 6

deres aktivitet, i det tilfælde kan der være udfordringer både i plan-, miljøvurderings- og miljøgodkendelsesreglerne. Reglerne om miljøgodkendelse bliver gennemgået senere.

4.2. Affald

Reglerne om affald er komplekse. De spænder helt fra generelle krav om sortering og afhentning af husholdningsaffald, til regler for affaldsfraktioners nyttiggørelse eller bortskaffelse til særlige produktkrav til emballage.⁷⁶ De komplekse regler skyldes ikke blot den spredte regulering, men også at det er forskellige regeludstedere der står bag, det findes derfor væsentligt at skabe overblik over reglerne her, nedenfor er således en gennemgang af det relevante regelsæt.

4.2.1. Introduktion

I dag handler affaldsregulering ikke kun om hvordan man kommer af med affaldet, det handler i høj grad også om hvordan der sikres mest mulig nyttiggørelse. Affaldet er altså ikke kun en negativ miljøkonsekvens, det er også en ressource som kan være et forretningsområde og genstand for samhandel.⁷⁷ EU-retten imødekommer dette ved at affald i traktaten kategoriseres som en vare af "særegen karakter", der på grundlag af princippet om udbedring af miljøskader ved kilden i EF traktatens artikel 174, stk. 2: skal (...) bortskaffes nærmest muligt ved det sted hvor det produceres.⁷⁸ Hensynet til affald som ressource varetages således på EU-plan, og tilgodeses også ved at affald til "nyttiggørelse" undergives de almindelige principper om frihandel i traktaten. Indsamling, bortskaffelse og genanvendelse er "tjenesteydelser" i EU-regi.⁷⁹

Reglerne om affald er opbygget hierarkisk. Det betyder at trinlavere regulering altid skal kunne rummes i trindhøjere regulering. Opbygningen er som følger:

⁷⁶ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 83

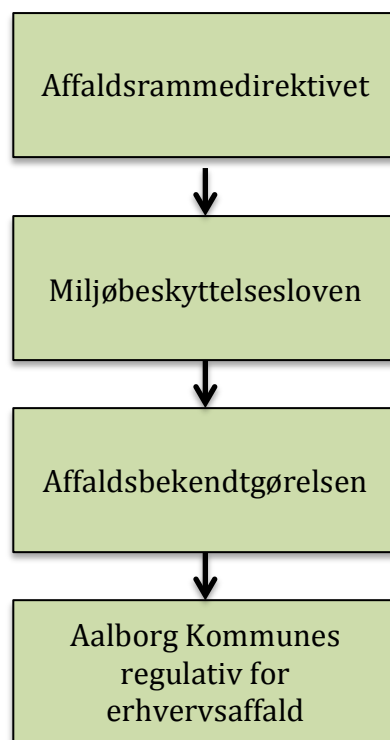
⁷⁷ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 93

⁷⁸ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 93

⁷⁹ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 93

- 1) EF-traktaten
- 2) EU-direktiver
- 3) National lov
- 4) Kommunal regulering

Det er dermed væsentligt at undersøge ikke bare specialreglen, men også om specialreglen er i strid med trindhøjere regler.⁸⁰ Nedenfor vil regelsættet gennemgås med udgangspunkt i ovenstående hierarki. EF-traktatens relevans er gennemgået ovenfor, så denne udelades. De 4 vigtigste i hierarkiet er Affaldsrammedirektivet, miljøbeskyttelsesloven, affaldsbekendtgørelsen og Aalborg kommunes regulativ for erhvervsaffald. Nedenstående gennemgang sker med udgangspunkt i disse samt en kort gennemgang af nogle af de supplerende regler.

⁸⁰ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 95

4.2.2. Direktiver

4.2.2.1. Affaldsrammedirektivet

Direktivets formålsbestemmelse i artikel 1 fastlægger en udnyttelse af affald som ressource, som skal ske under hensyntagen til de miljømæssige konsekvenser af udnyttelsen.⁸¹ Overordnet fastlægger affaldsrammedirektivet de generelle principper og mindstekrav til affaldsreguleringen, bortset fra overførsel af affald mellem medlemsstater og til tredjelande (det er reguleret i affaldsforordningen).

Det helt centrale emne i affaldsdirektivet er affaldshierarkiet. Det angiver hvordan man som udgangspunkt opnår det bedste samlede miljømæssige resultat, når man skal håndtere og behandle affald.⁸² Det er væsentligt at reguleringen handler om at anvende ressourcer så vidt som muligt, men med respekt og hensyntagen til miljø og sundhed, det bliver derfor hele tiden en afvejning af hensynene.

Det er direktivets artikel 4 som præsenterer affaldshierarkiet, det skal tjene som en prioritetsrækkefølge for lovgivning og politikker om affaldsforebyggelse og affaldshåndtering.⁸³ Hierarkiet er som følger:

1. Affaldsforebyggelse
2. Forberedelse med henblik på genbrug
3. Genanvendelse
4. Anden nyttiggørelse f.eks. energiudnyttelse
5. Bortskaffelse f.eks. deponering

Affaldsforebyggelse er således højeste prioritet, hernæst genanvendelse, anden nyttiggørelse, forbrænding med energiudnyttelse og sidst deponering. De forskellige niveauer skal udfyldes med hjælp fra definitionerne i artikel 3.

Affaldshierarkiet skal overholdes medmindre det er begrundet i en livscyklus betragtning.⁸⁴ En livscyklus betragtning er en vurdering af et produkts samlede

⁸¹ Affaldsrammedirektivets artikel 1

⁸² Miljøstyrelsens hjemmeside (12/3-18)

⁸³ Affaldsrammedirektivet artikel 4

⁸⁴ Affaldsrammedirektivet artikel 4, stk. 2

miljøbelastning fra start til slut, hvorfor det kan have en mindre samlet miljøpåvirkning at forbrænde noget end at genanvende på en bestemt måde.

For at være omfattet af direktivet skal der først og fremmest være tale om "affald". Denne definition findes også i artikel 3:

"ethvert stof eller genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med".

Det er altså væsentligt hvordan "skille sig af med" skal fortolkes, EU-domstolen udtalte i forbindelse med sagen C-9/00 Palin Granit Oy, at:

*""Skille sig af med", skal fortolkes under hensyntagen til affaldsrammedirektivets formål, som ifølge direktivets tredje betragtning er at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod de skadelige virkninger ved indsamling, transport, behandling, oplagring og deponering, og under hensyntagen til det formål der fremgår af traktaten, hvorefter EU's politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau, og bl.a. bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats".*⁸⁵

Der er altså tale om en bred fortolkning af affald, som sker ud fra en formålsfortolkning af begrebet. beskyttelsesbehovet ift. Miljø og sundhed er således bestemmende for kategoriseringen, og hvornår man agter at "skille sig af med".

Affaldsrammedirektivet indfører også andre principper, herunder f.eks. princippet om nærhed og selvforsyning (medlemsstaterne skal kunne håndtere deres eget affald), princippet om at forureneren betaler, og principper om en miljømæssig forsvarlig håndtering af affald. Direktivet giver således nogle overordnede krav (til indhold af affaldsplaner, affaldets art, mængde, oprindelse osv.) som hvert enkelt medlemsland skal sørge for at overholde i deres arbejde med affaldsregulering.

Danmark har gennem miljøbeskyttelsesloven implementeret de forskellige krav.

⁸⁵ Dom af 18.4.2002 - sag C-9/00 "Palin Granit Oy" præmis 23

4.2.2.2. Andre relevante direktiver

Miljøansvarsdirektivet

Dette direktiv blev vedtaget for at fastlægge en ramme for forebyggelse og afhjælpning af miljøskader. Direktivet fungerer ved at der er objektivt ansvar ved erhvervsmæssig aktivitet der står på bilag 3, og et culpa-ansvar ved erhvervsmæssig aktivitet der ikke står på listen. Direktivet bygger på princippet om, at forureneren betaler, hvilket betyder at det er forureneren der har forvoldt skade der har ansvaret for at gennemføre de nødvendige foranstaltninger og betale de tilhørende omkostninger. Den overordnede tanke er at miljøet skal bringes tilbage i den tilstand det var i, inden skaden skete. Direktivet gælder således kun hvis der er forårsaget betydelige skader på vand, jord eller beskyttede arter og naturtyper.⁸⁶

Affaldsdeponeringsdirektivet

Har til formål at forebygge eller i videst muligt omfang begrænse miljøbelastningen af overfladevand, grundvand, jord, luft og menneskers sundhed fra deponering af affald. Dette er gjort ved at indføre præcise tekniske krav til deponering.

SMV og VVM-direktivet

Er gennemgået ovenfor i planafsnit. Det væsentlige ift. affald er at der er krav om miljøvurdering af både statslige og kommunale affaldsplaner, samt at kravet om miljøvurdering af projekter efter miljøkonsekvensvurderings-reglerne betyder, at der ikke kan gives tilladelse til endelig bortskaffelse af affald uden forudgående screening, idet det efter direktivets bilag 1 er obligatorisk, at gennemføre en konsekvensvurdering for visse typer af affaldsbortskaffelse. Herudover vil mange affaldsbehandlingsanlæg være omfattet af IE-direktivets regler om integreret miljøgodkendelse.⁸⁷

4.2.3. Nationale regler

4.2.3.1. Miljøbeskyttelsesloven

Miljøbeskyttelsesloven gennemfører affaldsrammedirektivet, affaldsdeponeringsdirektivet og IE-direktivets generelle regler samt de særlige i kapitel IV. I miljøbeskyttelsesloven er miljøgodkendelsesreglerne helt centrale, men loven udstikker blot nogle generelle krav, som skal videreimplementeres. Det er den

⁸⁶ Europa kommissionens publikation om miljøansvarsdirektivet

⁸⁷ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 102

lov der generelt regulerer miljøområdet, og som indeholder de overordnede og generelle krav til luft, vand, affald m.v. Den definerer også, hvem der har ansvar for håndteringen af affaldet. Der er to aktører der har ansvar for håndtering i Danmark: kommunerne (herunder også driften af genbrugspladser samt alt affald til forbrænding og deponering både fra husholdninger og virksomheder) og virksomhederne selv, som har ansvar for den genanvendelige erhvervsaffald. Kommunernes håndtering af affaldet finansieres via de kommunale gebyrer. Virksomhederne bærer selv omkostningerne for håndteringen af deres genanvendelige affald. Enten ved selv at håndtere det eller ved at betale andre virksomheder (f.eks. indsamlingsvirksomheder) for at håndtere det.⁸⁸

4.2.3.2. Affaldsbekendtgørelsen

Indeholder de vigtigste regler om kommuners og privates indsamling og håndtering af affald. En bekendtgørelse følger generelt en lov, og er en uddybning af denne - som oftest med en nærmere regelfastsættelse. Affaldsbekendtgørelsen udspringer således af miljøbeskyttelsesloven, med særligt fokus på affaldsregulering.⁸⁹

Herunder vil følge en detaljeret gennemgang af reglerne. For overblikkets skyld, er reglerne opsat i et system som man kan følge når man arbejder med affald.

- Omfattethed af bekendtgørelsen

For at være omfattet af affaldsbekendtgørelsen skal der være tale om affald jf.

Affaldsbekendtgørelsens § 1. Noget er affald når man har til hensigt at smide det ud, dog ikke hvis der er tale om et stof eller genstand der er resultatet af en produktionsproces, som ikke primært sigter mod fremstilling af dette stof, og det overholder de i § 2, stk. 2 oplistede punkter.⁹⁰ Der er i stedet tale om et biprodukt⁹¹ som derfor ikke er omfattet af affaldsdefinitionen og dermed ikke længere skal følge affaldsreguleringen. § 2 stk. 2 opstiller følgende kriterier for at være ikke-affald:⁹²

- a) *"Det er sikkert, at stoffet eller genstanden videreanvendes"*
- b) *Stoffet eller genstanden kan anvendes direkte uden anden yderligere forarbejdning, end hvad der er normal industriel praksis*

⁸⁸ Miljøstyrelsen hjemmeside 15/3-2018

⁸⁹ Affaldsbekendtgørelsen § 1

⁹⁰ Affaldsbekendtgørelsens § 2

⁹¹ Affaldsrammedirektivet art. 5

⁹² Affaldsbekendtgørelsen § 2, stk. 2

- c) *Stoffet eller genstanden fremstilles som en integrerende del af en produktionsproces, og*
- d) *Videreanvendelse er lovlig, dvs. At stoffet eller genstanden lever op til alle relevante krav til produkt, miljø og sundhedsbeskyttelse for den pågældende anvendelse og ikke vil få generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed.”*

Ad a) Hvis der er tvivl om hvorvidt det kan genanvendes, er der tale om affald. Dette sker for at beskytte miljøet mod den usikkerhed der er. Det kan ophøre med at være affald senere hvis nyttiggørelse bliver muligt, dette gøres efter affaldsdirektivets artikel 6 om affaldsfasens ophør.⁹³ I nogle tilfælde kan der være tale om delvis anvendelse, her gælder samme model. Hvorefter det er sikkerheden af anvendelsen der er afgørende – en langtidskontrakt kan således indikere at der er tale om faktisk genanvendelse, salg med fortjeneste kan også være en indikator, her er det dog væsentligt at vurdere om man har sat en pris blot for at undgå affaldsklassificeringen.⁹⁴

Ad b) Dette kriterium kan være vanskeligt at anvende i praksis. Der skal ofte ske en række operationer før produktet er klar til genanvendelse, nogle af dem sker på fabrikantens eget område og nogle sker på næste brugers og eller eventuelle mellemlid. Hvis operationerne er en integrerende del af fremstillingsprocessen, er der stadig tale om ikke-affald. EU-domstolen har statueret at selvom der er tale om sikker genanvendelse, så er det stadig affald hvis der kræves yderligere nyttiggørelsesoperation.⁹⁵

Ad c) Herefter skal myndigheden afgøre om de ovennævnte operationer klart ligger i forlængelse af produktionsprocessen, til det kan de bl.a. kigge på følgende:⁹⁶

- I hvilken grad stoffet eller genstanden er klar til videreanvendelse
- Arten og omfanget af de operationer, der er nødvendige for at forarbejde stoffet eller genstanden inden videreanvendelse

⁹³ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

⁹⁴ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

⁹⁵ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

⁹⁶ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

- Hvorvidt disse operationer er integreret i hovedproduktionsprocessen, og hvorvidt operationerne gennemføres af andre end fabrikanten
- BREF-dokumenterne (BAT)

Ad d) Videreanvendelse kan være forbudt gennem miljø-, sikkerheds- eller sundhedskrav. Det kan være en indikator at undersøge miljøpåvirkningen af biproduktet kontra det produkt det erstatter – men det er kun en indikator, der vil altid være tale om en konkret vurdering.⁹⁷

Klassificering af affald

Det er som udgangspunkt kommunens ansvar at afgøre hvorvidt der er tale om affald jf. § 4. Hvis der er tale om affald skal de endvidere afgøre hvilken klassificering affaldet skal have jf. Stk. 2. Affaldet kan være: Farligt affald, emballageaffald, affald egnet til materialenyttiggørelse, forbrændingseget affald eller deponeringseget affald. Kommunen har en forpligtelse til efter stk. 3 at klassificere erhvervsaffald som kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse(KEM), hvis virksomheden kan godtgøre, at affaldet forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse. Kommunen skal klassificere sammenblandinger af affald egnet til nyttiggørelse som KEM hvis den affaldsproducerende virksomhed kan dokumentere, at sammenblandingen ikke forringer materialenyttiggørelsen af hvert enkelt materiale.⁹⁸ Når noget klassificeres som erhvervsaffald til materialenyttiggørelse er det virksomhedens ansvar at afskaffe det på forsvarlig vis. Kommunen har altså en forpligtelse til at klassificere affaldet på en bestemt måde, så man sikrer at affaldshierarkiet følges.

Derudover skal kommunen også foretage om-klassificering hvis stoffet eller genstanden opfylder stk. 5 jf. Stk. 4:

§ 4, stk. 5: "Kommunen skal i sin afgørelse efter stk. 4 inddrage følgende kriterier

- 1. Stoffet eller genstanden har gennemgået en nyttiggørelsesoperation, herunder genanvendelse,*
- 2. Stoffet eller genstanden er almindeligt anvendt til specifikke formål*
- 3. Der findes et marked for eller en efterspørgsel efter et sådant stof eller en sådan genstand,*

⁹⁷ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

⁹⁸ Affaldsbekendtgørelsen § 4

4. *Stoffet eller genstanden opfylder de tekniske krav til de specifikke formål og lever op til gældende lovgivning og normer vedrørende produkter, og*
5. *Anvendelsen af stoffet eller genstanden får ikke generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed"*

En omklassificering betyder at affaldet skifter kategori, således at kravene til håndteringen ændrer sig. Ovenstående omklassificering er når affaldet ændres til KEM, således det falder udenfor affaldsreguleringen i kommunen.

▪ Affaldet er klassificeret som affald, hvad nu?

Det er kommunens ansvar at sørge for affaldshåndteringen som skal ske i overensstemmelse med affaldshierarkiet medmindre en livscyklusbetragtning undtager affaldsstrømmen.⁹⁹ I den danske implementering af hierarkiet mangler "forebyggelse", men fordi forebyggelse er en aktivitet der sker inden affaldet klassificeres er det ikke væsentligt i denne sammenhæng, i øvrigt reguleres forebyggelsen allerede gennem miljøkrav til virksomhederne.

§ 12, stk. 3 fastsætter det overordnede formål med denne regulering, netop at anvende reglerne og fravigelserne med henblik på at opnå det bedste samlede miljømæssige resultat. Det betyder at de faktiske omstændigheder bliver væsentlige ved de enkelte vurderinger.

Kommunen skal udarbejde en 12 årig kommunalplan for håndtering af ikke-genanvendeligt erhvervsaffald¹⁰⁰ som skal indeholde: kortlægningsdel, målsætningsdel og planlægningsdel. Kommunalplanen skal udarbejdes med respekt for den nationale affaldshåndteringsplan, altså følge planhierarkiet.¹⁰¹ §§ 14, 15, 16 og 17 indeholder de enkelte elementer som den kommunale plan skal indeholde. Der er endvidere en forpligtelse for kommunen til at udarbejde og vedtage regulativer om ordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen.¹⁰² De skal heri fastsætte de indsamlings- og anvisningsordninger, der skal anvendes i kommunen jf. Kapitel 7 jf. § 20. Kommunen skal etablere ordninger for affald, herunder jord, husholdninger og virksomheder jf. §24, de fremgår af regulativerne og

⁹⁹ Affaldsbekendtgørelsen § 12 stk. 1 og stk. 2

¹⁰⁰ Affaldsbekendtgørelsen § 24, stk. 3 – kommunen må ikke etablere ordninger for KEM

¹⁰¹ Affaldsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, 2 og 4

¹⁰² Affaldsbekendtgørelsen § 19

det væsentlige i denne forbindelse er regulativet for erhvervsaffald i Aalborg kommune som gennemgås nedenfor.

Den konkrete behandling af affaldet

Virksomheder er forpligtet til at benytte den kommunale ordning for affald der ikke er erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse, medmindre de afleverer det til private tilbagetagningsordninger i medfør af reglerne i kapitel 9a.¹⁰³ Kapitel 9a består af § 63a og § 63b, disse foreskriver at virksomheder som producerer et produkt på eller importerer et produkt til det danske marked kan etablere en tilbagetagningsordning for produktet, for produkt + emballage, eller for emballagen når det er blevet til affald. De private tilbagetagningsordninger har man åbnet op for, for at fremme en bedre ressourceudnyttelse, det er en ordning hvorefter virksomheder kan tage deres produkter tilbage og selv stå for affaldsbehandlingen heraf. Det skal anmeldes til miljøstyrelsen og dokumenteres med en livscyklusscreening at det som minimum er ligeså miljømæssigt godt som alternativet.¹⁰⁴ Virksomhederne der etablerer tilbagetagningsordning skal overholde kriterierne i § 63b nr. 1-4.

Virksomheden skal godtgøre at affaldet er håndteret i overensstemmelse med de kommunale anlæg/ordninger,¹⁰⁵ det betyder at hvis virksomheden ikke anvender den kommunale ordning men i stedet en privat aktør skal de dokumentere at det er sket på forsvarlig vis – som hvis den kommunale ordning var anvendt. Der er desuden et omfattende dokumentationskrav, da det er vigtigt for kommunen at kunne følge affaldsstrømmene. Hvis der sker væsentlige ændringer i henhold til affaldet (mængde, sammensætninger, egenskaber mm.) skal virksomheden også underrette kommunen med henblik på ny klassificering eller anvisning jf. § 49 stk. 2.

Forbrænding af forbrændingseget affald er kun tilladt på dertil godkendte anlæg, det er kommunens ansvar, de kan enten selv sørge for det eller indgå aftale med privat aktør.¹⁰⁶

¹⁰³ Affaldsbekendtgørelsen § 47, stk. 1 og 3

¹⁰⁴ Miljøstyrelsens hjemmeside 21/3-2018

¹⁰⁵ Affaldsbekendtgørelsen § 49

¹⁰⁶ Affaldsbekendtgørelsen § 50

Deponeringsaffald behandles i kapitel 9, henholdsvis §§ 62 og 63. *"Affaldsproducenter og affaldsindehavere må ikke fortynde eller blande affald med det formål at opfylde betingelserne for aflevering af affald til deponering jf. Bekendtgørelse om deponeringsanlæg"*. § 63 oplister hvilket affald ovenstående ikke må aflevere til deponi (nr. 1-6). Affaldsproducent er jf. § 3, stk. 1, nr. 6 *"enhver, hvis aktivitet frembringer affald(den oprindelige), eller enhver, der foretager en forbehandling, blanding eller andet, som medfører en ændring af dette affalds karakter eller sammensætning"*. Affaldsindehaver er: *"producenten af affaldet eller den fysiske eller juridiske person, der er i besiddelse af affaldet"* jf. § 3, stk. 1, nr. 5.

- Særligt om erhvervsaffald og kildesorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse (KEM)

§ 64 foreskriver at affaldsproducerende virksomheder skal kildesortere deres affald.

Det betyder at virksomhederne skal sortere det affald fra hvor materialerne kan bruges igen efter § 67. *"De affaldsproducerende virksomheder skal sikre, at væsentlige dele af deres kildesorterede erhvervsaffald, som er egnet til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt PVC-affald, affald af genanvendeligt papir, pap, karton og papmaterialer og produkter heraf samt genanvendeligt emballageaffald af glas, plast, metal og træ, forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse"*.¹⁰⁷ § 67 er altså en forpligtelse til materialenyttiggørelse, som betyder at de f.eks. ikke må brænde affald der kan bruges til noget andet. Forpligtelsen til nyttiggørelse kan videregives i de tilfælde hvor affaldet overdrages til én af følgende:

1. *"Genanvendelsesanlæg/genbrug*
2. *Indsamlingsvirksomhed**
3. *En virksomhed der ikke skal registreres efter bekendtgørelse om affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed*
4. *Et kommunalt behandlingsanlæg der er registreret*
5. *En kommunal genbrugsplads/ordning efter §§ 41 og 42*
6. *En privat tilbagetagingsordning jf. Kapitel 9a i bekendtgørelsen*

¹⁰⁷ Affaldsbekendtgørelsen § 67

Stk. 2: uanset stk. 1 kan virksomheden eksportere kildesorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse til et anlæg i udlandet"

*Indsamlingsvirksomhed, Defineres i bekendtgørelse om affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed: "en virksomhed der er godkendt efter kapitel 5 i bekendtgørelsen" – "virksomheder, som henter eller modtager affald, og som efter eventuel indledende sortering, foreløbig oplagring eller forbehandling overdrager affaldet, skal godkendes som indsamlingsvirksomhed af energistyrelsen og registreres i affaldsregistret"¹⁰⁸

§ 68 fastsætter altså hvilke virksomheder som affaldsproducenterne kan overlade deres affald til. Man finder de lovlige indsamlere og affaldsbehandlere i affaldsregistret.

Indsamlingsvirksomheden overtager herefter ansvaret efter § 67, for at sikre at affaldet forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden materialenyttiggørelse jf. § 69. Hertil hører en stor administrativ opgave, der skal foreligge en udførlig skriftlig aftale eller en faktura med samme indhold. Hvis dette ikke foreligger anses det for at affaldet er overgivet til en affaldstransportør - altså overgår forpligtelsen efter § 67 ikke.¹⁰⁹

Der føres løbende tilsyn med at bestemmelserne i affaldsbekendtgørelsen overholdes, det er kommunens ansvar jf. § 92 medmindre miljøstyrelsen har truffet afgørelse jf. Stk. 2. Den der overtræder bekendtgørelsen straffes med bøde medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning jf. § 94.

4.2.3.4. Anden national regulering

Affaldsdeponeringsbekendtgørelsen

Fastsætter særlige regler om deponeringsanlæg. Supplerer godkendelsesbekendtgørelse og affaldsbekendtgørelsen.¹¹⁰

Affaldsforbrændingsbekendtgørelsen

Implementerer IE-direktivets og energieffektivitetsdirektivets krav. Fastsætter et generelt krav om, at al varme, der genereres fra affalds- og

¹⁰⁸ Affaldsbekendtgørelsen § 68

¹⁰⁹ Affaldsbekendtgørelsen § 69, stk. 1, 2, 3, 4 og 5

¹¹⁰ Affaldsdeponeringsbekendtgørelsen § 1

affaldsmedforbrændingsanlæg, skal udnyttes i den udstrækning, det er praktisk muligt.¹¹¹

Godkendelsesbekendtgørelsen

Fastsætter særlige regler om godkendelsesordningen i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 for listevirksomhed, herunder revurdering af listevirksomhed.¹¹²

Jordforureningsloven

Flytning af jord og affald kan give anledning til jordforurening, så jordforureningsloven er relevant hvor affald har forurennet jord, og jorden derefter skal anvendes/flyttes.

Affaldsafgiftsloven

Reguleringen af affald suppleres af lovgivningen om afgifter på affald og emballage.

Det er særligt affaldsafgiftsloven der giver anledning til en del sager, som har direkte berøring med affaldsreguleringen.¹¹³

4.2.3.5. Kommunale regler

Aalborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald

Formålet med regulativet er at fastsætte regler for håndtering af affald fra virksomheder i Aalborg Kommune, bortset fra kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.¹¹⁴ Regulativet er hovedsageligt hjemlet i miljøbeskyttelsesloven og affaldsbekendtgørelsen jf. regulativets § 2. De pågældende gebyrer for anvendelse af de kommunale ordninger fremgår af et gebyrblad der findes på Aalborg Kommunes hjemmeside jf. § 5. Der kan ikke klages over de afgørelser der træffes på baggrund af regulativet og overholder man ikke reglerne straffes man med bøde.¹¹⁵ De konkrete regler følger af § 10 og frem, § 10 omhandler dagsrenovationslignende affald, som i Aalborg kommune kaldes "restaffald", her er der en kommunal ordning som virksomhederne både er forpligtet til at tilslutte sig og benytte mod betaling af gebyr. § 11 er omkring anvendelsen af den/de kommunale genbrugsplads(er), ordningen er valgfri og mod gebyr. Virksomhederne må maksimalt komme på pladsen med køretøj med totalvægt på maks. 3.500 kg og med en

¹¹¹ Affaldsforbrændingsbekendtgørelsens § 12

¹¹² Godkendelsesbekendtgørelsen § 1

¹¹³ Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer. 2. Udg. "Affaldsregulering (Peter Pagh)" Side 111

¹¹⁴ Aalborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald § 1

¹¹⁵ Aalborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald §§ 6 og 7

monteret trailer, de må aflevere det der normalvis kan afleveres på en genbrugsstation (delt op i typer) og det skal afleveres i klare plasticsække. §§ 14, 15 og 16 behandler ikke-genanvendeligt PVC-affald, forbrændingseget affald og deponeringseget affald. Ved disse typer affald anvises der til Reno-Nord.

4.2.4. Konklusion på affaldsafsnit

Reglerne om affald tager udgangspunkt i affaldsrammedirektivet som præsenterer affaldshierarkiet. Dette er implementeret i national lovgivning ved miljøbeskyttelsesloven som også implementerer andre elementer i anden EU-lovgivning. Det sidste led i hovedreglerne er affaldsbekendtgørelsen, den har hjemmel i miljøbeskyttelsesloven og er en uddybning af reglerne. Affaldsbekendtgørelsen er den som følges i praksis, og derunder er der den kommunale behandling gennem regulativer.

Det overordnede formål med reglerne er at begrænse affaldsmængder, sikre mest mulig nyttiggørelse og at bortskaffelse sker forsvarligt. Det handler samlet om at gøre det så godt som muligt, uden at forårsage skade på hverken menneskers sundhed eller miljøet.

4.3. Afgifter

Dette afsnit skiller sig ud fra de to andre regelsæt. Afgiftsbehandlingen er ikke nær så detaljeret som de foregående afsnit, dette fordi afhandlingen er skrevet i "miljøret" og derfor bliver hele skatteretten ikke behandlet på samme vis. Der er medtaget det der findes relevant.

4.3.1. Introduktion

Afgifter er en beskatning. Den henhører under grundlovens § 43 som lyder: *"ingen skat kan pålægges, forandres eller ophæves uden ved lov"*, det betyder at der skal være en klar lovhjemmel før der kan pålægges afgift på en vare. Afgifter består af tre typer, told, moms og punktafgifter. Tolden er en importafgift, momsen er en flerledsafgift som har et fiskalt formål og dermed sørger for at få penge i statskassen, punktafgifter er enkeltleds afgifter som har både et fiskalt, og et adfærdsregulerende formål.¹¹⁶

¹¹⁶ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

I denne afhandling vil det kun være punktafgifterne som er relevante, og derfor kun disse som bliver behandlet.

At punktafgifterne er adfærdsregulerende betyder at man pålægger afgift for at regulere slutforbrugerens adfærd. Afgiften er enkelt leddet og betyder at der kun opkræves afgift én gang, dette gøres for at påvirke den rigtige (slutforbrugeren) og undgå at påvirke de forkerte. Ideen er altså at man betaler en afgift for uhensigtsmæssig opførsel.¹¹⁷

Punktafgifterne strækker sig vidt, og rammer næsten alle grene af forbrug. Overordnet kan der tales om forbrugsafgifter (fedt, sukker, alkohol, mm.), energiafgifter (El, gas, olie mm.) og miljøafgifter (affald mm.).¹¹⁸ Afgifterne kan endvidere opdeles i de EU-harmoniserede og de nationale afgifter. De EU-harmoniserede afgifter betyder at der er fælles beskatning på tværs af EU og de reguleres gennem direktiver - der er ét overordnet direktiv som sætter rammerne for opkrævningen, og flere mindre direktiver der regulerer den enkelte kategori. De nationale afgifter er afgifter der kun er reguleret i Danmark.¹¹⁹

Opkrævningen af afgiften er, som skrevet, enkeltleds, den opkræves når varen forlader suspensionsordningen. Suspensionsordningen er et system hvori afgiftspligtige varer kan håndteres afgiftsfrit.¹²⁰ Indenfor suspensionsordningen er producenter, importører og mellemhandlere. Producenter og importører har pligt til at lade sig registrere fordi det er der varen opstår, enten fordi den produceres eller fordi den importeres. De har pligt til at lave et afgiftsregnskab, og har derefter ret til at opbevare en afgiftspligtig vare afgiftsfrit.

En vare kan sælges videre til andre i suspensionsordningen uden pålægning af afgift, det er først når varen overgår til forbrug at der pålægges afgift.¹²¹ Virksomheden der sidst havde varen i hænde pålægger afgiften i prisen til slutforbrugeren, og står dermed for at indbetale afgiften til SKAT.

¹¹⁷ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹¹⁸ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹¹⁹ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²⁰ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²¹ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

For at der skal betales en afgift skal der være tale om en afgiftspligtig vare.

Vareområdet kan opdeles i to, det geografiske afgiftspligtige område og det fysiske faktiske afgiftspligtige område.¹²² Det er de enkelte love der angiver vareområdet, mens det geografiske område handler om hvor vi beskatter (EU/ DK), ved de EU-harmoniserede afgifter er suspensionsordningen hele EU, og ved de nationale er ordningen begrænset til Danmarks territorium. Det fysiske faktiske afgiftspligtige område er hvornår varen opnår den tilstand hvor den er afgiftspligtig, det fremgår af loven hvad der er omfattet, og før varen når denne definition er den som udgangspunkt ikke omfattet.¹²³

Der kan være tilfælde hvor et produkt ikke er afgiftspligtigt men det indeholder noget som er, i det tilfælde er der tale om en dækningsafgift hvor man betaler afgift af den mængde afgiftspligtigt stof varen indeholder - hvis ikke det kan opgøres 100% sikkert betales der afgift af hele varen.

For at kunne indbetale afgiften skal man opgøre den afgiftspligtige mængde, derfor er det vigtigt at have styr på hvornår og hvad der er afgiftspligtigt. Opgørelsen sker ved at man ser på hvad man har på lageret når måneden starter, og hvor meget er der tilbage når perioden er slut.¹²⁴ Hvis en afgiftspligtig vare er forsvundet fra lageret (stjålet/blevet væk), skal der betales afgift af den, det er således vigtigt at kunne dokumentere hvor varerne er blevet af. Dette sker fordi man ikke vil risikere at der florerer varer uden for suspensionsordningen, som ikke er blevet modsvaret af en afgift. Hvis en vare går i stykker og man kan dokumentere at den er ubrugelig skal der ikke betales afgift.¹²⁵

Det ovenstående er altså afgiftssystemet i sin enkle form, hertil kommer afgiftsfritagelserne og godtgørelser. En fritagelse er hvor der egentlig skulle være betalt afgift, men nogle omstændigheder gør at man er fritaget. Det er kun helt særlige tilfælde hvor der er tale om fritagelse, f.eks. varer til diplomater, varer til brug

¹²² Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²³ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²⁴ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²⁵ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

om bord på skibe osv..¹²⁶ Godtgørelsen er henvendt til virksomheder som skal betale afgiften men som efter den gældende lov er berettiget til godtgørelse, hvorfor de kan få afgiften tilbagebetalt. Godtgørelsen varetager EU's hensyn til konkurrence, på den måde undgår man at afgifter er et konkurrenceparameter. Der er tre betingelser der skal være opfyldt før man kan få godtgørelse, man skal være en momsregistreret virksomhed, der skal være tale om den reelle forbruger, og forbruget skal være benyttet til et godtgørelsesberettiget formål.¹²⁷ Man taler særligt om godtgørelse ved el- og mineralolieafgiftsloven, her er hovedreglerne således:

Elafgiftsloven: alt betragtes som proces (godtgørelsesberettiget), medmindre der er tale om rumvarme, varmt vand eller komfortkøling.¹²⁸ Ved godtgørelse af el kommer tvivlen altså virksomheden til gode.

Mineralolieafgiftsloven (brændsler): alt betragtes som rumvarme, medmindre det kan bevises at det er proces.¹²⁹ Det betyder at tvivlen kommer skat til gode når der er tale om forbrug af brændsler.

4.3.2. Overskudsvarme

Overskudsvarme er når der er anvendt varme i processen, som man gerne vil udnytte til et andet formål enten internt eller eksternt, i stedet for at producere ny varme.¹³⁰

Der er tre forskellige måder at udnytte det på: fra proces til rumvarme (afgift), fra proces til proces (ingen afgift) fra proces til salg (afgift). Det der definerer om der er tale om overskudsvarme er om det er trukket ud vha. En teknisk installation, hvis varmen er sivet gennem væggen eller et hul er det således ikke afgiftspligtigt overskudsvarme.¹³¹ Varmen måles ved at måle energiforbruges hvor det er muligt, hvis det ikke er muligt benyttes kvadratmeterafgiften (én fast pris pr. Kvm).¹³²

Det er væsentligt at skelne mellem om man producerer varme, eller om det reelt er varme som er i overskud. Producerer man varme er man varmeproducent, og der er dermed ikke tale om overskudsvarme.¹³³

¹²⁶ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²⁷ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹²⁸ Elafgiftsloven

¹²⁹ Mineralolieafgiftsloven

¹³⁰ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹³¹ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹³² Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

¹³³ Den juridiske vejledning "punktafgifter" 2018-1

4.3.3. Brugerbetaling og miljøafgifter

Afgifterne er som skrevet opdelt i forskellige kategorier, én af dem er miljøafgifter. Når der opkræves betalinger på miljøområdet er der to typer, brugerbetalinger og afgifter. På miljøområdet opkræves i Danmark årligt 15-20 mia. kr. som brugerbetaling og ca. 75 mia. kr. som grønne afgifter (energi- og miljøafgifter).¹³⁴ Brugerbetaling og grønne afgifter er ligesom resten af afgifterne adfærdsregulerende, det gøres for at fremme den grønne udvikling.

Brugerbetaling er gebyrer, dvs. At det ikke er en skat som skal have hjemmel i GRL § 43 men betalingen skal stadig have lovhjemmel. Det er en betaling for konkrete modydelser f.eks. bortskaffelse af spildevand eller affald¹³⁵

Miljøafgifterne er beløb der opkræves af det offentlige i forbindelse med bestemte varer eller aktiviteter, uden at beløbet modsvares af en konkret modydelse. Fordi afgifterne er en indirekte beskatning, skal der således være hjemmel i GRL § 43.

Når der tales om miljøafgifter, benævnes det ofte "grønne afgifter".¹³⁶

4.3.3.1. særligt vedrørende affald

- Afgifter

Denne afhandling omhandler reguleringen ved genanvendelse af affald, nedenfor er således gennemgået reglerne specifikt omhandlende affald.

Afgiften på affald blev indført i 1986, og det primære formål var at fremme genanvendelsen og tilskynde virksomhederne til at anvende teknologier, der frembringer mindre affald. Det er således EU's affaldshierarki der tjener som rettesnor for den prioritetsrækkefølge for lovgivning og politikker om affaldsforebyggelse og – håndtering. Afgifterne på affald fremgår af lov om afgift af affald og råstoffer (AFFAL), lov nr. 412 af 21. April 2017.

¹³⁴ Mogens Moe Kapitel 10 "Brugerbetaling og grønne afgifter" side 306

¹³⁵ Mogens Moe Kapitel 10 "Brugerbetaling og grønne afgifter" side 306

¹³⁶ Mogens Moe Kapitel 10 "Brugerbetaling og grønne afgifter" side 307

Når affald bliver til affald er der jf. Ovenfor forskellige måder at behandle det på. De mest hyppige er deponering eller forbrænding.

Deponering er når man erlægger en type affald til deponi, det er et depot til affald som ikke kan brænde eller genbruges. Under deponiet ligger et beskyttelseslag som sikrer at farlige stoffer ikke siver ned i grundvandet.¹³⁷ En virksomhed eller et anlæg, der modtager affald til deponering, er registreringspligtigt og skal betale afgift, hvis anlægget modtager affald, der er anvist af kommunen.¹³⁸ Afgiftspligten for deponeringsvirksomheder omfatter som udgangspunkt alle typer affald¹³⁹, men der er en række fritagelser i AFFAL § 9, stk. 2, det er særlige tilfælde og omhandler bl.a. rent jord og kompost der opfylder kravene til anvendelse uden særskilt tilladelse efter MBL § 19, til slutaftdækning på lossepladser.

Afgiften udgør 475 kr. pr. Ton affald der afleveres til deponering jf. AFFAL § 10.

Affald der forbrændes og anvendes til at fremstille varme beskattes efter lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.(forkortelse: KULAL). efter denne lov betales der afgift efter brændværdien eller energiindholdet i affaldet.¹⁴⁰ Det er affaldsdefinitionen i miljølovgivningen som er gældende¹⁴¹, dvs. "Ethvert stof eller genstand som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med" - at afgiften er knyttet op på definitionen af affald efter affaldsbekendtgørelsen medfører at det ikke har betydning for afgiften hvorvidt affaldet er omfattet af kommunernes anvisningspligt, eller om affaldet er importeret. Al affaldsvarme og alt affald, som bruges som brændsel, er dermed som udgangspunkt omfattet af afgiftspligten. Virksomheder der forbrænder afgiftspligtigt affald skal registreres hos told- og skatteforvaltningen jf. KULAL § 2 stk. 2 og står derfor for at indbetale afgiften. Afgiften består af 2 typer, tillægsafgift (§ 2, stk. 2, nr. 6) og affaldsvarmeafgiften (§ 2, stk. 2, nr. 5), affaldsvarmeafgiften er en afgift på varme produceret ved forbrænding af affald, og tillægsafgiften er en afgift på affald der er anvendt som brændsel til produktion af varme i anlæg. Ved affaldsforbrænding betales der således

¹³⁷ Affald.dk 3-4-2018

¹³⁸ Affalds- og råstofafgiftsloven § 11

¹³⁹ AFFAL § 9, stk. 1

¹⁴⁰ KULAL § 1, stk. 1

¹⁴¹ KULAL § 1, stk. 1, nr. 5 og 6

45,4 kr. pr. GJ i affaldsvarmeafgift¹⁴², og 31,8 kr. pr. GJ i tillægsafgift jf. § 1, stk. 2, nr. 3. Det fremgår af § 1, stk. 6, at der foretages et fradrag i afgiftssatsen efter stk. 2, nr. 2, som svarer til tillægsafgiften i stk. 2 nr. 3, divideret med 1,2. En udregning af afgiften på 1 ton afleveret affald til forbrænding ser således ud:

Affaldsvarmeafgift: 45,4 kr. pr. GJ

Tillægsafgift: 31,8 kr. pr. GJ

$$45,4 - (31,8/1,2) = 18,9$$

Det er dermed 18,9 kr. pr. GJ som er den effektive afgiftssats.

Ved forbrænding kan man endvidere komme til at betale CO₂ afgift af ikke-bionedbrydeligt affald, NO_x-afgift hvor der ved forbrænding sker udledning af NO_x til luften, svovlafgift og metanafgift. Disse vil ikke blive behandlet yderligere i denne afhandling.

- Brugerbetaling

Brugerbetaling er jf. Ovenfor ikke en afgift, men det er stadig en omkostning som virksomheden har hvis de arbejder med affald. Brugerbetaling sker via to elementer, princippet om dobbelt regelsæt, og hvile-i-sig-selv princippet.¹⁴³ Princippet om dobbelt regelsæt går ud på at betalingsreglerne skal have hjemmel i en lov (f.eks. affald: MBL § 48), som mere eller mindre detaljeret giver forskrifter for hvordan kommunerne nærmere kan udforme de lokale regler (gebyrblad). Det betyder altså at du har 2 regelsæt at forholde dig til, hjemlen og det konkrete gebyrblad. I Hvile-i-sig-selv princippet ligger at den enkelte forsyningsvirksomhed skal have en økonomi der balancerer. Betalingen må ikke sættes så lavt, at der skal ydes tilskud af almindelige skattemidler.¹⁴⁴ Overskud er fint nok, men det er ikke hensigten (der skal jo også betales selskabsskat af overskud). Betalingsreglerne må ikke benyttes til omfordeling, f.eks. at opkræve mere af sommerhusejere for at gøre det billigere for andre. Der er brugerbetaling på godkendelse og tilsyn og på bortskaffelse. Godkendelse og tilsyns betaling er en brugerbetaling for godkendelse og tilsyn med virksomheder.

¹⁴² KULAL § 1, stk. 2, nr. 2

¹⁴³ Mogens Moe Kapitel 10 "Brugerbetaling og grønne afgifter" side 308

¹⁴⁴ Mogens Moe Kapitel 10 "Brugerbetaling og grønne afgifter" side 308

Hjemlen er MBL § 88 og taksterne findes i bkg. 463/2007 (brugerbetalingsbekendtgørelsen). Bortskaffelsesgebyret fremgår af MBL § 53 og der står at den der sælger en vare som volder problemer i bortskaffelsesfasen, skal opkræves et særligt gebyr, som går til genanvendelse eller forsvarlig bortskaffelse af varen.

4.3.4. Konklusion på afgiftsafsnit

Reglerne omkring afgifter på affald finder kun anvendelse hvis der er tale om et stof, materiale eller en genstand som efter miljølovgivningen må klassificeres som affald. Det betyder at hvis der er tale om affald til genanvendelse falder det ikke under "skille sig af med-kategoriseringen" og er dermed ikke omfattet af afgiftssystemet. Det giver endnu et incitament til at genanvende da man som virksomhed sparer afgiften. Punktafgifterne er adfærdsregulerende og derfor giver det god mening at der pålægges betaling ved uhensigtsmæssig afskaffelse af sit affald – Deponi og forbrænding. Der kan fremkomme afgifter på andre elementer i samhandelen, såsom enkelte varegrupper mm. Men dette har ikke nogen relevans for denne afhandling da det ikke er afgifter der påvirkes af at der er tale om en industriel symbiose. Det væsentligste er at kunne spare deponerings-, affaldsvarme-, og tillægsafgiften, men det er også relevant at undersøge mulighederne for anvendelse af overskudsvarme. El- og brændselsafgifterne er ikke relevante for symbiose delen, det er en integreret del af at være industrivirksomhed.

5. Analyse af virksomhederne

De juridiske omstændighederne omkring virksomhedernes aktivitet i casen vil nedenfor blive gennemgået.¹⁴⁵ Analyserne følger gennemgangen af regelsættet ovenfor hvorfor analysen vil indeholde følgende elementer: etablering, miljøgodkendelse og miljøvurdering, affald og afgifter. med "etablering" menes således fysisk planlægning.

5.1. Virksomhed A – Plastproducenten

Analysen af virksomhed A er, som tidligere nævnt, en gennemgang af processen ved belysning af de miljøretlige og afgiftsretlige aspekter. Analysen gennemgår således processen ved arbejdet med miljøretten ift. Industrielle symbioser.

Etablering

Med etablering menes den fysiske faktiske placering, dennes betydning og hvilken regulering der har betydning for dette.

Virksomhed A er beliggende i Nørkæret, se bilag 1. Når man foretager sit lokaliseringsvalg er det altid væsentligt at undersøge om landsplanlægningen er relevant for arealet, i denne afhandling indgår dog ikke arealer hvor landsplanlægning spiller en rolle.

Det er Aalborg kommunes plan der er gældende på arealet, de overordnede retningslinjer for kommuneplanlægningen fremgår af planlovens § 11a, og den relevante rammeplan for området er 4.8.M1 – Nørkæret. I denne rammeplan fremgår at anvendelsen af arealet er reserveret til bl.a. større industri jf. Bilag A i kommuneplanen.

Lokalplanen for området er "08-066, Aalborg Østhavn og Godsbanegård Aalborg Øst", det konkrete område i planen er areal "K". K kan, ligesom kommuneplanen, rumme "større industri".¹⁴⁶ Både kommuneplanen og lokalplanen indeholder endvidere regler for støj, miljø osv. som man skal være opmærksom på.

Planlovgivningen er jf. Ovenfor ingen hindring for etablering af virksomhed A.

¹⁴⁵ Casen fremgår også af bilag 2

¹⁴⁶ Lokalplan 08-066 side 26

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

En miljøgodkendelse er en tilladelse til at forurene indenfor nærmere bestemte rammer, miljøgodkendelsen gives med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven. Det væsentligste ift. Miljøgodkendelser er hvilken type virksomhed der er tale om, der skal være tale om en listevirksomhed jf. MBL kapitel 5, før en miljøgodkendelse er påkrævet. Listevirksomhederne er opregnet på bilag 1 og 2 i godkendelsesbekendtgørelsen. Bilag 1 er identisk med IE-direktivets bilag 1, og bilag 2 er en dansk overimplementering.

Det er i godkendelsesbekendtgørelsen at miljøgodkendelsesprocessen findes, men i miljøbeskyttelsesloven at den overordnede hjemmel er.

Listevirksomheder må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse jf. MBL § 33, det er virksomheden selv som skal ansøge, og godkendelseskravet gælder også ved ændringer. Miljøgodkendelsen gives på baggrund af miljøkrav, f.eks. BAT som findes i BREF dokumenterne. Der lægges dermed vægt på hvad der er opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Udover BAT indeholder miljøgodkendelsen andre miljøkrav, herunder støj, affald mm.. Det er i øvrigt væsentligt i forbindelse med miljøgodkendelsen at kommunen ikke kan stille vilkår som vedrører anden lovgivning for at overholde evt. miljøkrav, f.eks. at der kun må køres med 50 km/t på en 80km/t landevej.

Virksomhed A er en bilag 1 virksomhed, det fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 nr. 4, pkt. 4.1.h: "*plastmaterialer (s)*" ((s) betyder at det er staten – miljøstyrelsen som er myndighed og ikke kommunen jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 5, stk. 2.).

Fordi der er tale om en bilag 1-virksomhed er der hjemmel i IE-direktivet. Der vil dog her tages udgangspunkt i godkendelsesbekendtgørelsen og MBL da det er disse som implementerer direktivet i Danmark. Kapitel 5 i MBL referer til godkendelsesbekendtgørelsen som regulerer den egentlige godkendelse, der til sidst gives efter MBL § 33.

Det særlige for bilag 1 virksomheder er at de skal udarbejde en basistilstandsrapport jf. § 14 i godkendelsesbekendtgørelsen, den skal jf. Stk. 3 opfylde kravene i bilag 6 om basistilstandsrapport.

Basistilstandsrapporten er en rapport over hvilken status området har inden påbegyndelse af aktivitet, så man "nemt" kan sammenligne med senere niveauer. I Dette eksempel er A en veletableret virksomhed og har derfor allerede en miljøgodkendelse på plads.

Virksomhed A har gennemgået en miljøkonsekvensvurdering ved etablering fordi der er tale om en bilag 1 virksomhed. Reglerne omkring miljøkonsekvensvurdering findes i miljøvurderingsloven hvorefter en virksomhed er omfattet af reglerne hvis der er tale om et "projekt" jf. MVL § 5, nr. 6. Det bærende element for om man er omfattet af miljøkonsekvensvurderingsreglerne er at aktiviteten kan henføres til den type projekter, der er oplistet i VVM-direktivets bilag 1 eller 2 (samme bilag fremgår af miljøvurderingsloven).¹⁴⁷

Virksomhed A er en bilag 1 virksomhed fordi der er tale om en plastfabrik som er en kemisk industri der hører under bilag 1 nr. 6: *"integrerede kemiske anlæg, dvs. Anlæg til fremstilling i industriel målestof af stoffer ved kemisk omdannelse, som ligger side om side og funktionelt hører sammen, og som er: a) til fremstilling af organiske grundkemikalier.*¹⁴⁸

EF-domstolen har i dom af 2. Maj 1996 mod Belgien (C-133/94) nærmere beskrevet begrebet "integrerede kemiske anlæg" hvorefter det bærende er at der er tale om "integrerede" anlæg, idet andre kemiske anlæg hører under bilag 2. Det handler om produktionsenheder, der hører sammen, og som funktionelt udgør én enkelt produktionsenhed. Dette betyder at større eller mindre procesanlæg, hvor enhederne til fremstilling af et bestemt produkt er forbundne kan betegnes som et "integreret kemisk anlæg" i henhold til VVM-direktivet.¹⁴⁹ Også begrebet "industriel målestok" behandles – det er ikke en mængdemæssig angivelse, da den kan variere. Det er

¹⁴⁷ Miljøvurderingsloven § 15

¹⁴⁸ Organiske grundkemikalier er produkter baseret på olie, et eksempel er plast.

¹⁴⁹ VVM-vejledning side 47

mere for at sørge for det ikke er udviklingsarbejder og forsøgsproduktioner som er omfattet.¹⁵⁰

Forløbet ift. etablering af A er således foregået som følger;

Virksomhed A har foretaget fuld konsekvensvurdering ved deres etablering, bygherren har indgivet ansøgning til staten hvorefter der er foretaget scoping af indholdet i vurderingen.¹⁵¹ Herefter er der sket offentlig høring og selve rapporten er blevet udarbejdet med inddragelse af minimumskravene i § 20 stk. 2. (placering, udformning, dimensioner, aktivitet osv.).

Dernæst er der sker høring igen, hvorefter afgørelsen bliver truffet jf. § 25. Afgørelsen er blevet offentliggjort jf. § 37, stk. 1, nr. 3. Med det fik A sin tilladelse som skal indarbejdes i miljøgodkendelsen jf. § 15, stk. 4.

Affald

Der er fire typer af affald der vedrører virksomheden:

- Plastfraktionerne de køber tilbage
- Rå dieselolie de opkøber
- Deres eget produktionsaffald
- Deres respektive restaffald.

Plastfraktionerne de køber tilbage

Affaldsproduktet fra C er som udgangspunkt omfattet af affaldsbekendtgørelsen da C har til hensigt at skille sig af med det jf. ABG § 1. De afklippede fraktioner følger betegnelsen af KEM, og det er dermed virksomhedens ansvar at afskaffe det på forsvarlig vis. Det betyder at C skal sikre at væsentlige dele af deres kildesorterede erhvervsaffald forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.¹⁵² Når C sælger fraktionen til A overgår denne forpligtelse til A jf. § 68, stk. 1, nr. 2 fordi A er registreret som indsamlingsvirksomhed.

¹⁵⁰ VVM-vejledning side 48

¹⁵¹ Miljøvurderingsloven §§ 18 og 23

¹⁵² Affaldsbekendtgørelsen § 67

Rå dieselolie

Dieselolien fra F er ikke omfattet af affaldsreglerne fordi der er tale om deres hovedprodukt, F producerer kun dieselolie og har således ikke haft til hensigt at smide det ud.

Deres eget affald (produktionsaffald/restaffald)

- Produktionsaffald

A's eget produktionsaffald bliver ikke genanvendt og A har til hensigt at skille sig af med det, så det er kategoriseret som affald og skal behandles derefter. Det antages at affaldet består af forskellige sammenblandede kemikalier, og at det derfor er farligt affald. Det er kommunens forpligtelse at sørge for at affaldet behandles efter forskrifterne, de har således i dette eksempel anvist virksomhed A til RenoNord med deres affald.

Det antages at affaldet skal afleveres til deponi, så der skal betales gebyr:¹⁵³

Afhentning af farligt affald: 626,- (pr. gang)

Pris/ton deponi: 751,-

Sikkerhedsstillelse pr. ton: 75,-

Afgifter pr. ton deponi: 475,-

- Restaffald

A's restaffald skal følge kommunens ordning for restaffald jf. Affaldsbekendtgørelsen § 10 og betale gebyr for dette.

Administrationsgebyr pr. år: 660,- pr. virksomhed

Tømningstakst pr. år (pr. 100 L pr. uge): 1150,-

Minicontainer 190 L, tømning hver 2. Uge: 900,-

Afgifter

I virksomhed A's tilfælde er der flere elementer som kunne være belagt med afgifter, der er plasten de sælger, den de modtager, og det dieselolie som de modtager.

Plasten er ikke omfattet af hverken emballageafgiftsloven eller PVC-afgiftsloven fordi der ikke er tale om emballage, og fordi det kun er blød PVC indeholdende ftalater der er afgiftsbelagt. Dieselolien er heller ikke omfattet af afgift, der er energiafgift på brændsler, men da dette olie ikke benyttes som brændsel men som råvare er der ikke

¹⁵³ Aalborg Kommunes affalds regulativ

afgift på. Der er deponeringsafgift på virksomhed A's produktionsaffald - det er opgjort ovenfor.

5.2. Virksomhed B – Glimmerplastikposen A/S

B producerer plastikposer af PP plast og glimmer, det skaber et affaldsprodukt der egentlig skal til forbrænding, men det afleveres til D. Det relevante her er det tilfælde at B ønsker at aflevere affald til D, som indtil videre er kørt på forbrændingen.

Etablering

Glimmerplastikposen A/S er ikke nyetableret, det betyder at de har en fysisk placering, miljøgodkendelse osv.. Det findes dog stadig relevant at beskrive de bagvedliggende miljøforhold fordi de danner grundlag for den fremadrettede regulering.

Virksomheden er beliggende på Vejdybet på Aalborg Havns areal, og er således omfattet af Aalborg kommune og dennes kommuneplan.

Den relevante rammeplan er 4.8.M2 "Østhavn Øst" og dennes hensigt er at reservere arealet til forureningstung virksomhed, men det fremgår at: *"der må kun indrettes virksomhed, som har en direkte eller indirekte naturlig tilknytning til havnen."* Det betyder at B ikke er berettiget til at være lokaliseret dér, fordi en plastikpose-virksomhed ikke har naturlig tilknytning til havnen.

Lokalplan 08-066 "Aalborg Østhavn og Godsbanegård – Aalborg Øst" tilslutter sig det ovenstående gennem formålsbestemmelsen i planen: *"havne- og transport relaterede virksomheder"*.

Virksomheden ligger på lokalplan areal "C", hvorefter det også fremgår at det areal er udlagt til ovenstående. Det betyder at virksomhed B er etableret og miljøgodkendt til trods for at deres aktivitet ikke kan rummes i planlægningen.

Der er ikke tale om dispensation efter PL § 19, da dette ikke er muligt fordi forholdet her er i strid med principperne i planlægningen som fremgår af formålsbestemmelsen. Hvis der skal dispenseres fra principperne skal der udarbejdes et lokalplantillæg jf. § 19 Stk. 2.

Virksomheden har givet alle oplysninger, så der er tale om en fejl fra kommunens side som har betydet at B nu er etableret i strid med reglerne.

Det forvaltningsretlige princip om at en begunstigende afgørelse ikke uden videre kan ændres eller tilbagekaldes til skade for borgeren, betyder at kommunen ikke kan

ændre sin afgørelse og nægte B at drive aktivitet hvor de gør. Kommunen har miljøgodkendt virksomheden jf. MBL § 33, og herunder givet virksomheden 8 års beskyttelse mod yderligere vilkår jf. MBL § 41a, stk. 1, men fordi de 8 år er en national beskyttelse kan EU-regulering betyde at kommunen kan skærpe vilkårene inden de 8 år er gået, og på den måde presse B til at flytte ved skærpede vilkår. Det synes dog svært at skærpe vilkårene væsentligt i et kommunalt M-område, et område netop udlagt til særlige virksomheder. Kommunen kan udarbejde et kommune- og lokalplan-tillæg jf. PL § 19 stk. 2 som undtager matriklen fra *"havne tilknyttet virksomhed"*, eller overtale virksomheden til at flytte.

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

Der er i dette tilfælde givet en miljøgodkendelse med hjemmel i MBL § 33 da B påbegyndte deres aktivitet. Glimmerplastikposen A/S er en listevirksomhed som fremgår af bilag 2, således den kun er nationalt reguleret. Der er tale om en bilag 2 virksomhed fordi B ikke fremstiller stoffer, men sammenblander to elementer som giver et 3. Produkt. (Kategoriseringen af en virksomhed efter bilag 2 foretages af myndigheden, og da virksomheder beskæftiger sig med flere forskellige aktiviteter, er der oftest tale om et skøn)

At der er tale om en bilag 2 virksomhed betyder ikke at reglerne er anderledes, blot at de er lempet fordi bilag 2 virksomheder forurener mindre end bilag 1 virksomheder.

De lempeligere vilkår indebærer at de ikke skal lave basistilstandsrapport bl.a..

Reglerne for miljøgodkendelse af bilag 2 virksomheder fremgår af godkendelsesbekendtgørelsen og indebærer fastlæggelse af miljøkrav til virksomhederne.

Ift. Miljøvurdering er der ligeledes tale om en bilag 2 virksomhed. Anlægget hører ikke under *"integrerede kemiske anlæg"*, og falder dermed under miljøvurderingslovens bilag 2, nr. 6 a *"behandling af mellemprodukter og fremstilling af kemiske produkter"*.

Når bilag 2 virksomheder skal miljøkonsekvensvurderes er der først tale om en screening af om vurderingen er nødvendig jf. § 21. Beslutningen tages på baggrund af bygherrens ansøgning jf. § 19. Afgørelsen skal begrundes med hovedårsagerne til afgørelsen og henvisning til de i bilag 6 opførte relevante kriterier jf. § 21, stk. 2. Bilag 6 indeholder kriterier til bestemmelsen af hvorvidt et projekt skal underkastes

en fuld miljøkonsekvensvurdering, f.eks. karakteristika, placering, arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet mm.

Glimmerplastikposen A/S skulle ikke igennem en fuld vurdering, og det er netop dette forhold der har betydet at kommunen ikke fangede problematikken ifm. Planlovgivningen.

Affald

Glimmerplastikposen har kun én relevant transaktion med affald – afklip af PP med glimmer i. B har ligesom A også restaffald, og der vil reguleringen af dette være det samme så det er ikke yderligere gennemgået her.

PP plast med glimmer

Affaldsproduktet fra B er omfattet af affaldsreglerne da der er tale om et stof eller en genstand som B har til hensigt at skille sig af med jf. ABG §1 - B har skilt sig af med affaldet op til aftalen med D.

Udfordringen hos B indebærer at deres fraklip er kategoriseret som produktionsaffald og ikke KEM. Der er derfor behov for en omklassificering.

Klassificeringen af affald sker ved at kommunen afgør hvorvidt der er tale om affald jf. Affaldsbekendtgørelsen § 4, og dernæst hvilken klassificering affaldet skal have jf. Stk. 2. Kommunen er forpligtet til at klassificere erhvervsaffald som kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, hvis virksomheden kan godtgøre, at affaldet forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse jf. Stk. 3. Kommunen skal klassificere sammenblandinger af affald egnet til nyttiggørelse som KEM hvis den affaldsproducerende virksomhed kan dokumentere, at sammenblandingen ikke forringer materialenyttiggørelsen af hvert enkelt materiale jf. § 4. Ligeledes er kommunen forpligtet til at omklassificere hvis stoffet eller genstanden opfylder § 4 stk. 5 (fremgår i afsnittet om affald), der er altså tale om en konkret helhedsvurdering.

Kommunen har en forpligtelse til at omklassificere i de tilfælde hvor det er veldokumenteret at der findes en bedre udnyttelse af affaldet, hvorfor der hviler en tung administrativ byrde på virksomheden, hvorfor nogle måske afholder sig fra at gå ind i processen.

I dette tilfælde vurderes det at B får omklassificeret sit affald, og således kan aflevere det til D.

Afgifter

Her fremgår en overordnet belysning af problematikken ift. Afgifter. I dette eksempel bliver der ikke pålagt nogle afgifter på baggrund af genanvendelsen af affald, men der er en væsentlig besparelse ved at gennemgå omklassificeringen og spare forbrændingsafgifterne. Udregningen nedenfor tager afsæt i at B afleverer 20 ton plastaffald til forbrænding om året.

Affaldsvarmeafgift: 45,3 kr. pr. GJ

Tillægsafgift: 31,8 kr. pr. GJ.

1 Ton PP affald giver 43,3 GJ så 20 tons PP affald: 868 GJ.

Afgiftsbetaling: $(45,4 \times 868) - ((31,8 \times 868) / 1,2) = 16.405,-$ kr. om året

(Obs: der kan være yderligere afgiftsbetalinger pga. CO² afgifter mm.)

Det betyder at når B vælger at få omklassificeret deres affald, så sparer de min. 16.405 i afgifter hvert år. Derudover sparer de også penge i gebyrer for affaldsbehandling (se evt. virksomhed A's behandling af deres produktionsaffald). Det er i sidste ende en konkret vurdering af de administrative omkostninger, den økonomiske gevinst og den grønne profilering der gør udfaldet.

5.3. Virksomhed C – Rørfabrikanten

C producerer rør og tagrender. Rør af ren hård PVC og tagrender af blandet hård PVC og ren PE-plast. De relevante transaktioner er at C sælger ren PVC tilbage til A, sælger blandet produkt til D, og køber PE-plast tilbage fra D.

Etablering

Rørfabrikanten er placeret på samme areal som B, og dermed også under den samme fysiske planlægning. C er i naturlig tilknytning til havnen fordi de rør de producerer er anvendt i offshore industrien og således afsendes med skib fra havnen, Der er dermed ikke nogen problemer ift. den fysiske planlægning hos C.

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

Virksomhed C har også modtaget en miljøgodkendelse med hjemmel i MBL § 33, da de etablerede sig. Rørfabrikanten er ligesom Glimmerplastikposen A/S en listevirksomhed, som fremgår af bilag 2 i godkendelsesbekendtgørelsen af samme årsager. Det betyder at de bl.a. ikke har lavet basistilstandsrapport. De samme

omstændigheder gør sig gældende ift. Miljøvurdering da det er samme type virksomhed som B.

Affald

C har flere transaktioner med affald:

- Afklip af PVC sælges tilbage til A
- Blandet (men adskillelig) PE-plast og hård PVC sælges til D
- Frasorteret PE-plast købes tilbage fra D

Derudover er der selvfølgelig også restaffald og andet produktionsaffald i dette tilfælde, som behandles ligesom ved virksomhed A.

Den første transaktion hvor der sælges fraklip tilbage til A, er behandlet i analysen af A.

Blandet (men adskillelig) fraktion

Affald af tagrenderne der er samlet af to typer plast, køber D billigt, for at kunne anvende den hårde PVC selv også sælge PE-plasten tilbage til C. Det er således C der skal bevise at affaldet kan nyttiggøres. Kommunen har pligt til at klassificere sammenblandinger af affald som kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, hvis virksomheden kan dokumentere at sammenblandingen ikke forringer materialenyttiggørelsen af hvert enkelt materiale jf.

Affaldsbekendtgørelsen § 4 stk. 3. Myndigheden træffer afgørelse efter stk. 4, og det sker på baggrund af kriterierne i stk. 5.

I dette tilfælde vil affaldet gennemgå en nyttiggørelsesoperation ved D fordi de sorterer affaldet i ren PE og ren hård PVC. Plasten er almindeligt anvendt, der findes et marked, det opfylder tekniske krav og retningslinjer og det får ikke negative indvirkninger fordi der er tale om genanvendelse i stedet for anvendelse af ny plast. Det betyder at der ikke, juridisk, er tale om affald, og transaktionen kan derfor fortsætte uden problemer.

Afgifter

Der er ikke noget særligt over C's afgiftssituation. Det er gennemgået omhandlende henholdsvis restaffald, produktionsaffald og besparelsen ved omklassificering jf. Ovenfor.

5.4. Virksomhed D – Kunstige Træer A/S

D laver kunstige juletræer af henholdsvis PP plast og hård PVC. De modtager en blanding af PP-plast og glimmer fra B. Derudover så modtager D tagrende afklip fra C, skiller dem ad og sælger PE-plasten tilbage til B som genanvender dette i deres produktion.

Etablering

Virksomheden er fysisk placeret på Assensvej i Aalborg øst, de relevante planer er henholdsvis kommuneplan ramme 4.8.I4, og lokalplan 4-8-101.

Kommuneplanrammerne angiver at arealet er udlagt til erhvervsformål i form af større industri (miljøklasse 3-6), og at virksomheder over klasse 3 skal placeres mindst 100 m. fra boligområdet mod tranholmvej.¹⁵⁴

Lokalplanen *"Erhverv, Korinthvej til Rørdalsvej, Aalborg Øst – Juni 2012"* Område A, har som formål at sikre anvendelsen til erhvervsformål, forbeholde området til virksomheder, der giver anledning til miljøbelastning, store virksomheder med behov for udendørs oplag samt virksomheder med meget tung transport samt at nærheden til havnefaciliteter, godsbanegård og motorvej udnyttes optimalt. Virksomhed D er en klasse 6 virksomhed – kemisk produktion, jf. lokalplanens bilag A og kan dermed godt rummes i planerne så længe de overholder gældende betingelse om de 100 m. Fra boligområdet mod tranholmvej.

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

Virksomhed D har fået deres miljøgodkendelse, det var et krav fordi det er en liste virksomhed – bilag 1, nr. 4 "kemisk industri", hvorefter der også er foretaget basistilstandsrapport.

Det har også været nødvendigt med en miljøvurdering fordi der er tale om en bilag 1 virksomhed, jf. Nr. 6 "integrerede kemiske anlæg", der har således også været foretaget fuld miljøkonsekvensvurdering.

Affald

Der er tale om flere transaktioner omkring D, de fleste er dog gennemgået tidligere eller også er transaktionen magen til. I dette afsnit vil det derfor kun gennemgås hvordan reguleringen er ift. Omklassificering af D's blandede fraktion som de ønsker

¹⁵⁴ Kommuneplanramme 4.8.I4

at give til E. Problematikken ligger i at der er tale om farligt affald, som de ønsker omklassificeret således at det kan anvendes.

Farligt affald er i affaldsbekendtgørelsen defineret således: *"Affald, som er opført på, og markeret som farligt affald på listen over affald i bilag 2, og som udviser én eller flere af de farlige egenskaber, som er angivet i bilag 4. Som farligt affald anses endvidere affald, som udviser egenskaber som er angivet i bilag 4."*

Virksomhed D's affald er således at finde på bilag 2, angivet med fed under nr. 07 02 08 "affald fra fremstilling, formulering, distribution og brug af plast, syntetisk gummi og kunstfibre – Andre destillationsremanenser og reaktionsrester".¹⁵⁵ Nummeret er affaldets EAK-kode, det er koder der benyttes i et fælles europæisk affaldsdatasystem. De 2 første numre (07 og 02) angiver virksomhedskategorien, og det sidste (08) angiver affaldsfraktionen.¹⁵⁶

D ønsker at omklassificere det farlige affald, så E kan benytte en del af det og de kan deponere resten. Grundlæggende sker omklassificering gennem ABG § 3, stk. 3 via kriterierne i stk. 5: stoffet kan genanvendes, det er almindeligt anvendt, der findes et marked (efterspørgsel) for stoffet, det opfylder de tekniske krav, lever op til gældende lovgivning og det får ikke negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed. Kriterierne udfyldes med hjælp fra definitionsbestemmelsen i § 3, således der kan foretages en konkret vurdering af om der skal ske omklassificering. I D's tilfælde har de opfyldt kriterierne, og der er nu tale om erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som er i tråd med affaldshierarkiet jf. ABG § 4, stk. 3, 2. Pkt. Hvorefter sammenblanding af affald er tilladeligt hvis der ikke er tale om forringelse.

Det betyder at D kan aflevere sin blandede fraktion til E, som derfor overtager forpligtelsen i § 67, efter § 68. Det væsentlige er endnu engang den administrative byrde kontra hvad man får ud af det, det må være op til virksomhederne at opføre.

¹⁵⁵ Blot for at tage et eksempel

¹⁵⁶ Mst.dk 16/04-2018

Kort om de andre affaldsfraktioner

købet af plasten med glimmer følger reglerne fordi det blev en vare ved B, D har overtaget § 67 forpligtelsen gennem grundig dokumentation. Det samme er tilfældet ved køb af *blandet men adskillelig fraktion* fra C, hvoraf de sælger halvdelen tilbage. Problematik med restaffald og resterende produktionsaffald er den samme som ved A.

Afgifter

Virksomhed D behandler farligt affald, men afgiftssatsen er den samme ved deponering af farligt affald som deponering af andet affald jf. Affalds – og råstofafgiftsloven § 10, stk. 1. Det er således en konkret vurdering af de administrative omkostninger kontra gebyrer og afgifter.

5.5. Virksomhed E – Drejeblokbiksen I/S

Drejeblokbiksen består af én medarbejder som er ejeren selv, han modtager en stor del af D's affaldsplast og "støber" drejeblokke ud af det. Drejeblokkene sælger han til de nærmeste institutioner så de kan lave sjove figurer, skåle osv. Han afleverer sit affaldsprodukt til F, som laver dieselolie ud af plastikken.

Etablering

E er beliggende i en privat bolig ved Limfjordsskollegiet på Bakkegårdsvej i Vejgaard. Matriklen henhører under kommuneplanrammen 4.1.B1, og lokalplan 11-010. Ifølge disse er området udlagt til boligområde, hvor miljøklassen er 1-2. Virksomhed E gør ikke noget galt i at være beliggende her, da virksomheden er tilknyttet privat bolig og holder sig indenfor miljøklasse 1-2 - virksomheder som kun påvirker omgivelserne i ubetydelig/ringe grad, og således kan integreres med boliger.

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

Der er ikke tale om en listevirksomhed i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 og 2, eller en bilagsvirksomhed i miljøvurderingsloven, så E har ikke gennemgået hverken miljøgodkendelse eller miljøvurdering.

Det lille værksted er aktivt i weekenderne hvor ejeren har fri, det betyder at det også er når naboerne har fri. Naboerne har klaget til kommunen fordi de oplever lugtgener. Kommunen har herefter pålagt et påbud efter MBL § 42. § 42 er et påbud der gives til virksomheder der ikke er optaget på den i § 35 nævnte liste, men forurener alligevel. E har relativt nemt ved at overholde lugtgenerne, og installerer derfor et

udsugningsanlæg med filter. Det betyder at han overholder kravet der er udstedt i § 42 påbuddet.

Affald

E modtager en blandet plastfraktion fra D og sælger samme type fraktion videre til F. Fraktionen som E modtager er behandlet under analysen af virksomhed D. Affaldet som E skal aflevere til F, skal E bevise kan genanvendes jf. ABG § 4, stk. 3. Det gør E gennem en aftale med F, hvorefter F dokumenterer brugen af affaldet og overtager § 67 forpligtelsen gennem § 68.

Afgifter

E afleverer alt sit affald hos F, hvilket betyder at han slipper for affaldsafgifter og affaldsgebyrer.

5.6. Virksomhed F – Plast til diesel maskine

F har investeret i en maskine der kan omdanne restplastik til dieselolie på 24 timer. Det betyder at han modtager affalds fraktioner af plast fra andre - bl.a. E, og han sælger så hans dieselolie til A som bruger det i produktionen. F har derudover en masse overskudsvarme fra maskinen, som han gerne vil af med på en fornuftig måde, det gennemgås derfor i afgifts afsnittet hvordan han kan komme af med deres overskudsvarme bedst muligt.

Etablering

F er placeret i Øster Uttrup, en lille landsby udenfor Aalborg. Den relevante kommuneplanramme er 4.10.L2, denne bestemmer en anvendelse som omfatter boliger og andre mindre erhverv heriblandt "mindre industri". Det fremgår endvidere af planrammen at miljøklassen er 1-3, det betyder at meget af det mindre industri der fremgår af bilag A er udelukket. Lokalplanen af 28 Juni, 1994 – 08-035 har til formål at sørge for at landsbymiljøet bliver bevaret, dette skal gøres ved at området forbeholdes blandede formål som boliger, landbrug, mindre håndværksvirksomheder og lignende.

Der gås i dette tilfælde ud fra at maskinen kan rummes i miljøkategorien 1-3. Det er forfatterens opfattelse at det næppe ville blive godkendt i virkeligheden pga. Den uvished der er forbundet med et "nyt erhverv" som dette, samt at lokalplanen har til formål at bevare landsbystatussen, hvor en industriel maskine som dette nok ikke

passer ind. Men, fordi eksemplet her har fokus på overskudsvarme, lader vi tvivlen komme F til gode.

Miljøgodkendelse og miljøvurdering

Af samme årsag som ovenfor, lader vi F gå udenom miljøgodkendelse og miljøvurdering.

Affald

Begge relevante affaldstransaktioner er behandlet ovenfor i henholdsvis A og E. Dieselolien er ikke et affaldsprodukt så den er ikke relevant, og plastikken er klassificeret som nyttiggørelse hvorefter F har overtaget forpligtelsen i § 67 til forsvarlig anvendelse.

Afgifter

F's maskine producerer en masse varme, som F gerne vil have nyttiggjort i stedet for at lukke det ud i naturen. F kan sælge varmen til et fjernvarmeværk så det kommer ud på det offentlige net, F vil dog gerne give det gratis til de omkringliggende huse så han slipper for afgiften ved salg af varme.

Der er tale om overskudsvarme fordi det er varme der opstår ved produktion af noget andet, samt det bliver hevet ud vha. En teknisk installation så F kan "opbevare" varmen.

De tre måder man kan udnytte det på er fra proces til rumvarme, proces til proces og fra proces til salg. Det er den sidste der er relevant i dette tilfælde, da F ikke kan bruge det selv. Hvis F sælger varmen til fjernvarmeanlægget skal afgiften opgøres på baggrund af det vederlag, som forsyningsselskabet betaler. Spørgsmålet her er så hvad der sker hvis F ønsker at forære varmen væk.

Skatterådet har afgivet et bindende svar i forbindelse med Facebook's datacenters overskudsvarme.¹⁵⁷ Facebook havde dokumenteret at de ikke modtager vederlag for overskudsvarmen (FB fik dækket udgifter til nyttiggørelsen, men har ingen fortjeneste = ikke tale om salg).

¹⁵⁷ Bindende svar fra skatterådet, SKM2017.511.SR af 24 august 2017

Det betød at mange begyndte at spekulere i overskudsvarme, men når det bærende element netop var mangel på fortjeneste, er det åbenlyst at der ikke er penge i at spekulere. Det positive ved dommen er at man kan forære varmen væk uden afgift, og samtidig få dækket omkostningerne ved nyttiggørelsen, således at der ikke er større udgifter forbundet med det.

Det væsentlige ved dommen er således det dokumentationskrav der ligger i at bevise man ingen fortjeneste har. Hvis virksomheden f.eks. kan undlade at bygge et køleanlæg fordi fjernvarmeværket tager varmen, så kan værdien af besparelsen blive beskattet efter overskudsvarmeafgiften.¹⁵⁸ Datacentre er nødt til at bygge et kølesystem alligevel, derfor er dommen meget specifik på datacentre som ikke får nogen økonomisk fordel.¹⁵⁹

Spørgsmålet er så om det kan svare sig at anvende overskudsvarme. Først og fremmest er der det gode formål - vi genanvender en ressource i stedet for at bruge ny brændsel til samme formål. Nogle virksomheder kan bygge på deres grønne profil ved at igangsætte dette initiativ, men det giver ikke nogen direkte fortjeneste.

Afgiften på overskudsvarme er mindre end afgiften på brændsler, og den interne udnyttelse af overskudsvarme er fritaget for afgift i sommerhalvåret. Det betyder at det afgiftsmæssigt i mange tilfælde stadig er rentabelt at udnytte overskudsvarme, hvis det erstatter fossile brændsler.¹⁶⁰

Men - nye afgifter venter forude. Det afholder virksomheder fra at gå ind i processen. Det fremgår af én af ministeriets afgiftsrapporter, at der er lagt op til at alle skal betale 22 kroner pr. GJ leveret varme uanset om de får betaling for varmen eller ej.¹⁶¹

¹⁵⁸ Bindende svar fra skatterådet, SKM2017.511.SR af 24 august 2017

¹⁵⁹ Ingeniøren.dk 18/4-2018

¹⁶⁰ Mineralolieafgiftsloven § 11, stk. 6

¹⁶¹ Ingeniøren.dk 18/4-2018

6. Konklusion

Efter en afdækning af hvordan miljølovgivningen påvirker arbejdet med at genanvende ressourcer gennem industrielle symbioser, kan det konkluderes at miljølovgivningen har en stor rolle i forhold til at skabe et solidt fundament. Arbejdet med industrielle symbioser er således ikke hæmmet af lovgivningen, men det er en væsentlig faktor som skal lægge til grund for det resterende arbejde.

Dette speciale har givet et overblik over de komplekse regler så de ikke er så komplicerede at arbejde med. Det er forfatterens opfattelse at hvis man har et overblik over det relevante regelsæt, så synes det simplere at arbejde med, hvorfor det ikke fortsat vil være en barriere men et redskab man arbejder med og ikke imod ift. At realisere industrielle symbioser.

Konklusionen er fremkommet gennem det ovenstående arbejde med reglerne. Arbejdet har bestået i at skabe overblik så fremstillingen blev let at forstå, samt sætte sig ind i hvordan genanvendelse fungerer i praksis og ikke mindst hvilke typer af plast der findes. Analyserne er et resultat af arbejdsprocessen og efter gennemgang af alle reglerne fandtes en naturlig gennemgang af regelsættet, som er anvendt i analyserne. Gennemgangen er kronologisk, hvorfor etablering er det første, affaldsbehandling det næste, og betalingen af dette til sidst. Specialet og analyserne er således udarbejdet ud fra de tre overordnede problematikker: planret, affaldsregulering og afgifter.

Planreglerne er ikke en stor udfordring, men de spiller en rigtig stor rolle fordi de sikrer virksomhedens placering. Planreglerne har et tæt sammenspil med miljøgodkendelser og miljøvurderinger, og de er derfor i ovenstående behandlet sammen. Det er således væsentligt at undersøge hvilken type virksomhed der er tale om ift. Etablering eller ved en ændring i aktiviteten. Ønsker man at etablere en industriel symbiose som er fysisk tæt placeret vil det være relevant at undersøge lokalplangrundlaget, eller om der skal udarbejdes et lokalplantillæg (eller kommuneplantillæg), samt hvilke godkendelser og vurderinger der skal forelægge

inden symbiosen kan realiseres. Er virksomhederne allerede etableret er planreglerne ikke ligeså relevante.

Affaldsreguleringen er præget af mange regler, og meget brede definitioner. Det betyder at det er svært for virksomhederne at navigere i hvad de må og ikke må, og det skaber ikke ligefrem incitament til at udfordre/prøve noget nyt. Samtidig er affaldsreguleringen det vigtigste miljøjuridiske aspekt ift. Genanvendelse af ressourcer, hvorfor det er vigtigt at have klarhed over reglerne. Dette specialet har gennem afsnittet om affald søgt at give denne klarhed.

Reglerne om afgifter er komplekse og meget specifikke. Det væsentlige her har således været at give et overblik over den faktiske regulering ift. Afgifter og undlade det som ingen relevans har.

Dette speciale har fokuseret på selve udvekslingen af varer, som ikke er et problem ift. Plast, men kan være det ift. Nogle andre afgiftsbelagte varer. Derudover er overskudsvarme blevet behandlet, det er et meget relevant emne og stort indsatsområde ift. At skåne miljøet. Ift. Helheden i specialet som omhandler bæredygtige principper, er det væsentligt at forstå at afgifter er adfærdsregulerende og således sikrer et forsvarligt forbrug af bl.a. el og brændsler – også selvom det ikke er alt i systemet der fungerer lige optimalt.

Specialet har opsat et eksempel som kommer så tæt på virkeligheden som muligt. Projektet "Bæredygtige synergier" er endnu i opstartsfasen hvorfor det ikke har været muligt at udarbejde specialet ud fra en konkret businesscase. Det betyder at afhandlingen ikke kan anvendes som løsning til de enkelte deltagende virksomheder, men at initiativtagerne kan drage paralleller og således anvende specialet direkte.

Denne afhandling konkluderer at miljølovgivningen påvirker arbejdet med genanvendelse af ressourcer mere end det bør. Reglerne er komplekse og det kan være en udfordring at finde ud af hvornår, hvilket gælder, hvorfor reguleringen kan synes mere udfordrende end den faktisk er.

Det er slutteligt forfatterens opfattelse at virksomheder bør omstille ift. Affald fordi det er rentabelt. Virksomhederne sparer affaldsafgifter og gebyrer for altid, og skal kun lide den administrative byrde én gang. Derudover er der, for mange virksomheder, også interesse i at højne deres grønne regnskab, det er god profilering udadtil og genanvendelse af sine ressourcer er et plus i den sammenhæng. Sidst men ikke mindst er bæredygtighed og bæredygtige tiltag ofte på den politiske dagsorden, det betyder at der er stor fokus på dette og dermed også offentlig velvilje ved sådanne projekter. Velviljen udmunder sig ikke i "rabat", men nok nærmere i mere åbne arme hos kommunen ift. Sagsbehandling.

Denne afhandling bidrager således til at belyse potentialet i den bæredygtige udvikling ved at forklare nogle af de relevante regler, og gennemgå den praktiske anvendelse samt eventuelle udfordringer ved dem.

7. Litteraturliste

Bøger

Basse, Ellen Magrethe: Erhvervsmiljøretten – Miljøgodkendelsesordninger, miljøkvalitetskrav og proces- og digitaliseringskrav, 1. Udgave, Jurist- og økonomforbundets forlag, 2017

Basse, Ellen Magrethe: Miljøretten 3 – affald, jord, vand og råstoffer, 2. Udgave, jurist- og økonomforbundets forlag, 2006

- Kapitel 2, Pagh, Peter: Affaldsregulering

Flere forfattere: Bæredygtighed – værdier, regler og metoder, Aarhus universitetsforlag, 2015

- Kapitel 1, Arler, Finn: Bæredygtighed og bæredygtig udvikling
- Kapitel 6, Christensen, Finn: Regelapparaternes udvikling

Moe, Mogens og Brandt, Jacob: Miljøret, 8. Udgave, Karnov Group Denmark, 2015

Munk-Hansen, Carsten: Retsvidenskabsteori, 1. Udgave, Jurist- og økonomforbundets forlag, 2014

Artikler

Assenbjerg, Lærke: Omstilling til cirkulær økonomi: Perspektiver og retlige barrierer, Tidsskrift for Miljø, April 2017

Lindgren, Peter, Lena Uldall og Anna Beth Aagard: How to establish knowledge sharing from the very first moment in critical and risky business model Innovation project, IFKAD – International forum on knowledge asset Dynamics, 2015

Sacchi, Romain og Arne Remmen: Industriel symbiosis: A practical model for physical, organizational, and social interactions, Universidad de Sonora, 2017

Zhang, YAN, Hongmey ZHENG, Bin CHEN, Meirong SU og Gengyan LIU: A review of industrial symbiosis research: Theory and methodology, Higher Education Press and Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2014

Direktiver, Love, bekendtgørelser, regulativer

Aalborg kommunes regulativ for erhvervsaffald – trådt i kraft d. 01-10-2017

Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012

Affaldsdeponeringsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 719 af 24/06/2011

Affaldsforbrændingsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 1271 af 21/11/2017

Affalds- og råstofafgiftsloven – Lovbekendtgørelse nr. 412 af 21/04/2017

Affaldsrammedirektivet – 2008/98/EF af 19. November 2008

Elafgiftsloven – Lovbekendtgørelse nr. 308 af 24/03/2017

Godkendelsesbekendtgørelsen – Bekendtgørelse nr. 1458 af 12/12/2017

Kulafgiftsloven – Lovbekendtgørelse nr. 1080 af 03/09/2015

Miljøbeskyttelsesloven – Lovbekendtgørelse nr. 966 af 23/06/2017

Miljøvurderingsloven – Lovbekendtgørelse nr. 448 af 10/05/2017

Mineralolieafgiftsloven – Lovbekendtgørelse nr. 1118 af 26. September 2014

Naturbeskyttelsesloven – Lovbekendtgørelse nr. 934 af 27/06/2017

Planloven – Lovbekendtgørelse nr. 287 af 16/04-2018

SMV-direktivet – 2001/42/EF af 27. Juni 2001

TEUF – Traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde

Andet

Aalborg Havns nyhedsbrev, TransPORT nr. 39, Efterår 2016

Aalborg Universitets forskningsportal, Miljø++ Strategisk miljø- og forretningsudvikling i det nordjyske erhvervsliv – D. 25/04-2018

Affald.dk – D. 25/04-2018

Bindende svar fra skatterådet, SKM2017.511.SR af 24 august 2017

Den juridiske vejledning 2018-1

Dom: 18.4.2002 - sag C-9/00 "Palin Granit Oy" præmis 23

Europa kommissionens publikation om miljøansvarsdirektivet, 2004

Ingeniøren.dk – D. 25/04-2018

Kommissionens vejledning til brug for medlemsstaternes implementering af EU-direktiv 2001/42/EF om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, 2003

Miljø- og fødevareministeriet, miljøstyrelsens hjemmeside om affald – D. 25/04-2018

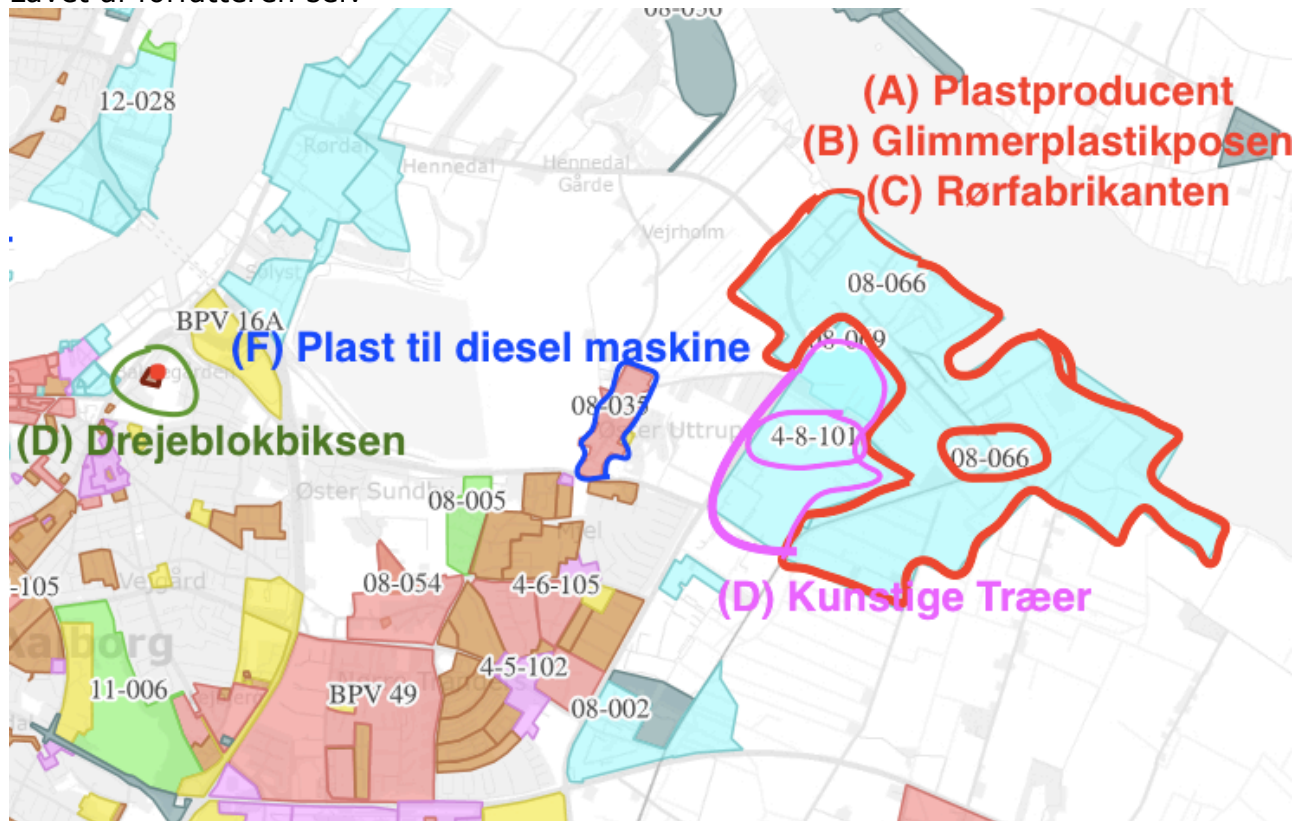
Projektansøgning til EU: Bæredygtige symbioser. Faciliteret industriel symbiose for energi- og ressourceeffektivitet, AnsøgerID: 959 – 29. November 2017

Statsministeriets forestilling om udnævnelse af et nyt ministerium, 2015

8. Bilag

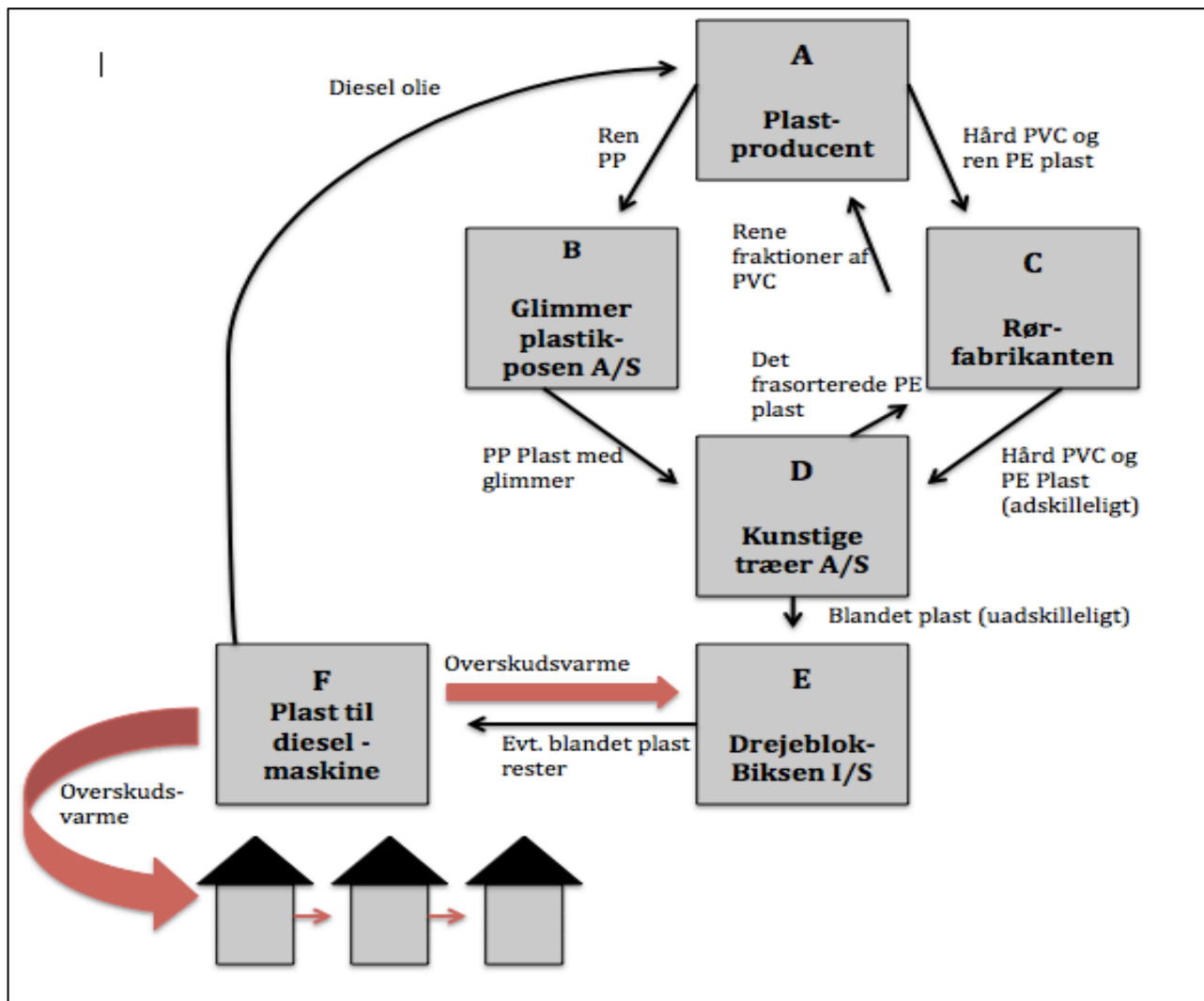
Bilag 1 Kort over virksomhedernes fysiske placering

Lavet af forfatteren selv

Bilag 2 – Case over industriel symbiose

Lavet af forfatteren selv

Ordoptælling 16. Maj kl. 12.21